

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

SCLOVENECE

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

Bo Evropa fašistična?

Kako je s fašizmom?

Mnogo jih je tudi med nami, ki smatrajo fašizem za končno dognano obliko vladavine XX. stoletja, ki se bo v nakazani smeri še razvila in spopolnila. Nasprotno ga drugi preso-
jajo kot zadnji odmev romantične reakcije, uverjeni, da gre za kratkotrajno in nebitveno epizodo, kakor je bilo n. pr. tretje cesarstvo v Franciji. Eni mislijo, da predstavlja fašizem najboljše, najjačje in najgloblje, kar ima vte-
leženega v sebi italijanski nacionalni genij, drugi pa obratno trdijo, da je izmaličil ravno tisto, kar je bilo tako pristno italijansko; mesto do-
mačnosti je vpeljal polituro, mesto pestrosti red, mesto osebne razboritosti je uvedel kolek-
tivno disciplino, kratkoma so ga mnenja, da je fašizem svoje južnjaške sanjave pinije po pri-
učenem kategoričnem imperativu preoblikoval v borovce. Kdo utegne imeti prav? Težko si je
ustvariti dokončno sodbo, ker v politiki ni ni-
česar težje jaeno presoditi kot sedanjost. Sku-
šnja bo pokazala, kaj in koliko je pomenil fa-
šizem za Italijo in za Italijane. Deset let, kar
je fašizem na krmilu, v politiki bore malo po-
menja. Napoleon III. je vladal skoraj 20 let,
predno je bila njegova usoda zapečatena, tedaj
pa tako temeljito, da III. republika šteje do
danes že nad 60 let...

Vsa takšna ugičanja se zopet iztekajo v sam
problem in nič pravega ne razčistijo. Pač pa
nas utegne zanimati drugo vprašanje, ki dobiva
svojo posebno aktualnost radi političnega raz-
voja v Nemčiji: Ali se bo uresničila lanska
Mussolinijeva napoved, da bo Evropa v desetih
letih fašistična ali pa je ne bo? Kako naj to
patetično krilatko spravimo sploh v sklad s sta-
rejšo ducejevo sentenco, da fašizem ni izvozno
blago? Kdaj je Mussolini pravilneje gledal:
prvič ali drugič?

Politične prerokbe so vedno riskantna stvar,
tudi za takega realista, kakor je Mussolini. Mi-
slimo pa, da je za fašistični režim potreba troje:
voditelja, narod in pa nekega duhovnega ozadja,
ideje, ki kliče iz naroda in ki daje raison d'être
fašistični diktaturi. Toda najbolj važno v dikta-
turi je vprašanje voditeljstva.

Če gledamo v Italijo, je prevladujoča ose-
bnost Mussolini brezdvoma tiista sila, ki je
ustvarila fašizem, ki ga oblikuje in vzdržuje.
Do njega je mogoče zavzeti najrazličnejše sta-
lišče, tudi sovražno, toda Mussolini ni serijski
človek. Velik je tako po svojih napakah kakor
vrlinah. Kar govori in dela, nekaj tehta in tudi
politični nasprotniki mu ne odkrepijo izrednih
političnih in organizatorskih sposobnosti. Samo
mož njegovega formata si je mogel dovoliti
dejanek in trajno samovlado nad narodom s
pomočjo vojaško organizirane stranke, čeprav
iz vsega početka do danes tvori manjšino v
narodu. Mussolini niti ne trdi, da je njegova
stranka večinska stranka med ljudstvom. Go-
tovo mu bi bilo ljubo, ko bi vsi Italijani tako
mislili in čutili, kakor mislijo fašisti, toda za
obstoja svojega režima se mu to očitno ne zdi
potrebno. »Sila ustvari pritrditev in če manjka
privoljenja, ga je še vedno mogoče s silo do-
biti, je znan Mussolinijev izrek. Na 51%
zakonite varnosti za realizacijo svoje »revolu-
cije« ni čakal ne pred 10 leti in je tudi danes
ne pričakuje. V drznem ustvarjanju, v zastavi
svojih izrednih energij vidi legitimacijo za svoj
položaj duceja in legalnost za svoj režim.

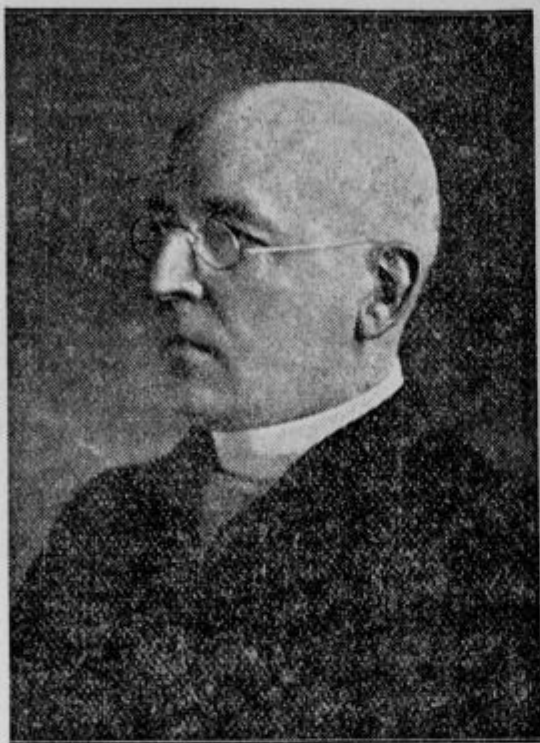
Toda Mussolinijeva Evropa ne šteje v izo-
bilju in tudi ne narodov, ki bi ob vsej genial-
nosti kakšnega novega duceja bili voljni pre-
našati njegovo permanentno avtokracijo. Vzemimo
za primer samo Adolfa Hitlerja, ki mu je
Mussolinijev zgled brez dvoma močno stopil v
glavo. Hitler je ali sam prišel na to, ali pa je
bil posvarjen, da njegovi Nemci niso Italijani.
Na kratko danes ves svet govori o »nemškem
fašizmu«, vendar v resnici ne gre za eno in
isto stvar in čim dalje se bodo razmere v Ne-
mčiji razvijale, tem večje razlike med obema
sistemoma se bodo pokazale. Dejanski voditelji
Nemčije nočejo fašizma à la italianità. Hitler je
z revolucionarnim udarom skušal priti na oblast
v novembru 1923, v septembru 1930 in avgustu
1932 a vselej brez uspeha, dokler mu niso vo-
lileci v parlamentarnih volitvah z njegovim za-
veznikom vred dali potrebne parlamentarne
večine! Šele potem, ko je priznal demokratični
princip, je mogel izvesti »nacionalno revolu-
cijo«, ki pa je v svojem bodočem razvoju, vsaj
kar tiče vlade Hitlerjeve stranke še vedno zelo
problematična.

Hitler namreč ne vlada sam, kakor Musso-
lini, ampak se mora ozirati na zaveznika Hu-
genberga, s katerim ima skupaj potrebnih 51%
volilstva. Ob izglasovanju »splošneizredne za-
kone« za dobo 4 let je bilo to izrecno poudar-
jeno, znamenje, da je hotel predsednik Hinden-
burg varovati demokratičen značaj ustave. Zato
pa je Hitlerjev režim tudi postavljen v jako
neprijetno dilemo. Ako ne uspe, ga je vsak čas
mogoče s pomočjo ustave in zakona odstraniti.
Ako pa se svetovni gospodarski položaj na je-
sen izboljša — ker od tega je vse odvisno, —
bo sicer predvidoma nekaj let vladal, a Hugen-
berg in junkerska klika, ki mu je omogočila
oblasti, da prepreči razlastitev velepos-
lastva in socialno kontrolo nad kapitalom, bo
Hitlerjevemu socializmu prilila toliko vode, da
bistvenih točk svojega programa sploh ne bo
mogel izvesti. — Skratka, Hitler ni diktator po
fašističnem vzorcu, pa čeprav je kopiral nje-
govo uniformo in pozdrav. Verjetneje, kot v
čisti fašizem, se politični razvoj v Nemčiji giblje
v smeri konservativne demokracije, v kateri bo
narodno socialistična stranka služila član, ne pa
»votkratični diktator.

Se mnogo manj razpoloženja vzeti nase fa-
šistično diktaturo kažejo drugi narodi, ki so
zlasti pod močnejšim vplivom politične demok-
racije kakor Nemci. Fašizem preveč jemlje
za ono, kar nudi. Pokazalo se je, da tudi fašizem
ni mogel (kakor ni mogel tega tudi ne kapita-
lizem in ne demokracija) rešiti zadovoljivo go-
spodarskega vprašanja in izvesti racionalne or-
ganizacije produkcije in razdelitve dobrin.
Kakšna Carta del Lavoro more priti v poštev
le pri priprostem gospodarstvu in narodu z
razmeroma primitivno socialno strukturo.

Borba brez pardona:

Ali zmaga ideja miru in vzajemnosti
ali pa zavlada v srednji Evropi zopet tevtonska pest

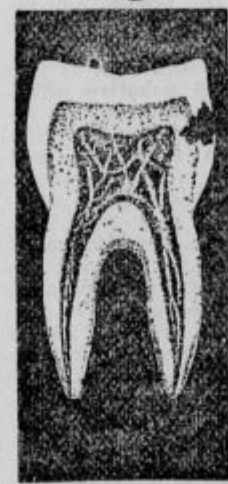

Dr. Seipel, rajni avstrijski kancler, ki je idejni
začetnik neodvisne Avstrije.

V Avstriji se godijo velike reči. Ko je kan-
cler Dollfuss prvič nastopil proti narodnim socia-
listom, se je v Evropi mislilo, da gre za navaden
strankarski manevar, oziroma za samoobrambo
vladajoče krščansko-socialne stranke, da se ubrani
naraščajočega narodno-socialističnega pokreta. Tudi
ko je Dollfuss odpotoval v Rim, da si zagigura
moralno pomoč Italije proti Anshlussu, ki ga na-
rodni socialisti z vso silo propagirajo, so ostali
mnogi, ki so dvomili v odkritosrčnost kanclerja
Dollfussa. Danes pa ni mogoče več noben dvom, da
se med narodnim socializmom na eni in med
vsemi domoljubnimi elementi Avstrije na drugi
strani vrši borba na življenje in smrt.

V Avstriji se je vzbudila stara avstrijska mi-
sel, ki navezuje na tradicije bivšega avstrijskega
raja, ki ga ideologi novega krščanskega socializ-
ma, ki ima svoje idejne korenine v dedščini po-
kojnega kanclerja Seipela, postavljajo nasproti Hit-
lerjevemu tretjemu carstvu, ki je pruskega izvora.
Pri tem nikakor ni mišljena obnova habsburške
ali kakršnekolikoli monarhije, kakor tudi hitlerizem
v Nemčiji ne pomeni, kakor so mnogi mislili, po-
ti k vpostavitvi pruske kraljevske hiše, ampak je
poudarek na avstrijski misli kot taki, na osebnih
avstrijskega človeka in avstrijske biti, ki je sicer
plemensko nemška, se je pa skozi vso zgodov-
vino razvijala politično, kulturno in gospodarsko v
smeri, ki je zelo različna od razvoja, ki so ga do-
življale druge nemške province. Avstrijsko nem-

Ljubljena

je ta zob, če ga takoj ne
zalijemo. Ostanek jedi se
je zajedel med zobe, ust-
varja se mlečna kislina in
razkroja zobno sklenino.
Posledica tega je majhna
luknjica. Dnevna nega s
Chlorodont zobno pasto
ščiti zobe pred prezgodnjim
razpadanjem, ohranjuje jih
zdrave in dela sijajne bele.
Tuba Din. 8.—, velika
tuba Din. 13.—.

Čemu si pa potem nalagati tolikšne poli-
tične žrtve? Demokratično voljeni parlamenti
imajo brez dvoma mnogo hib. Toda institucija
sama na sebi ni slaba in jo je mogoče izboljša-
ti. Ima pa pred navidezno voljenimi diktator-
skimi parlamenti, ki ne poznajo opozicije, to
veliko prednost, da s svobodno voljenim ljud-
skim zastopnikom, ki uživa zaupanje naroda,
omogoča stvarno kontrolo nad vlado in upravo,
in jim je kabinet za svoje delo tudi odgovoren.
To pa je bistvo parlamentarne demokracije.
Šef vlade seveda rad vidi, da nima v parlamentu
opozicije in da vlada če mogoče sploh brez par-
lamenta. Toda v interesu ljudstva to ni.

Državljeni, ki so dorasli v svobodi, se tudi
individualni svobodi ne bodo tako lahko odre-
kli. Zato politično zreli narodi ne bodo nikdar
šli pod kako fašistično diktaturo, ampak se ve-
sele nad tem, da lahko vsak misli in tudi pove
kar hoče o državi, ki jo vzdržuje s svojim krv-
nim in gmotnim davkom. Za javno življenje, ki

stvo je izrazito katoliško in ima tudi sicer glede na
narodni etos in kulturo svoj poseben značaj ter
tudi čisto drugo politično usodo in poslanstvo kot
nekak posredovalec med Nemčijo in Vzhodom.
Avstrija je bila vedno to, za kar jo je že Karel
Veliki namenil, namreč Osmarka, Rivaliteta, ki
je vladala med staro habsburško dinastijo in par-
venijskimi pruskimi kralji, traja tudi še danes v
obliki dveh različnih kulturnih in etičnih men-
talitet avstrijskega in prusovstva. Ko je nastopil
Hitler, je nemški nacionalizem mislil, da bi se
mogli ti dve mentaliteti izenačiti, če ne drugače,
pa s silo, toda pokazalo se je, da se avstrijska
misel ne da potlačiti in da se tem bolj dviga, čim
bolj Hitler v Nemčiji sami nastopa z brutalnostjo,
ki je nemško-avstrijskemu mišljenju popolnoma
tuja in nerazumljiva. Dočim se je od prustva oku-
žena Bavarska dala izenačiti, se Avstrija temu z
vsemi silami upira in je izdala parolo obnove av-
strijskega duha, ki se upira nasilju, mehanizaciji
in nasilni unifikaciji, poudarja zgodovinsko nu-
nost dveh neodvisnih nemških držav in priznava
med nemškimi plemeni samo višjo kulturno enoto
in politično sodelovanje, pri čemer se morajo va-
rovati osebno interesi vsake izmed nemških držav.
ki živita v posebnih prilikah in imata posebno po-
litično poslanstvo in različni gospodarski položaj.

Borba med tema dvema načeloma se vrši se-
daj z vso silo in bo kmalu dosegla svoj višek. Av-
striji nečejo na noben način pod Hitlerjevo ko-
mando, ne samo iz gori navedenih zgodovinsko-
bistvenih vzrokov, ampak tudi iz očitne politič-
ne oportunitete, ker se nikakor nečejo dati
zavleči v ponesrečeno Hitlerjevo zunanjo politiko.

Berlin dá signal za revolucijo

Atentat za atentatom

Ker se Avstrija ni hotela ukloniti diktaturi
Adolfa Hitlerja, je centrala nemške fašistične
stranke v Berlinu sklenila, da v Avstriji zane-
pi po svojih pristaših revolucijo. Ker Dollfuss ni ho-
tel paktirati z narodnimi socialisti, ki bi se zaen-
krat zadovoljili s par ministrskimi sedeži v vladi,
ampak je glavne hitlerjevske hujskače odpravil čez
mejo, so ga v Berlinu zapisali v seznam tistih,
ki morajo izginiti. Takoj dan potem, ko se je Doll-
fuss odpeljal na svetovno gospodarsko konferenco
v London, so kakor na signal začele pokati po
vsej Avstriji bombe in so se začeli krvavi tero-
ristični akti na Dunaju, v Inostumu, v Gradcu in
drugod. V službo terorizma so postavljeni večino-
ma dijaki. Najhujši zločin se je zgodil na Dunaju
12. t. m. v Meidlinger-Hauptstrasse, kjer so hitler-
jevci vrgli bombo v trgovino židovskega juvelirja
Futterweita, ki je bil na licu mesta ubit. Danes
pa je umrl na zadobljenih ranah stari pleskar Ho-
dik, ki je tedaj šel mimo trgovine. Hudo pa je od
tega atentata bilo ranjenih devet oseb. To dejanje
so skoro gotovo povzročili člani tajne hitlerjevske
teroristične organizacije, ki je v Nemčiji v prošli
letih zagrešila že na stotine takih zločinov. Ubiti
žid Futterweit je bil štiri leta na avstrijsko-itali-
janski fronti.

Iste dne sta eksplodirali z velikim pokom
dve bombi v Döblhofgasse neposredno za par-
lamentom. Takoj za eksplozijo so se hitlerjevski
dijaki zbrali pred parlamentom in pred mestno hi-
šo. Morala jih je razgati policija na konjih.

Iste dne so našli zavoj z ekrazitnimi bom-
bami v kavarni na Taborstrasse št. 10, ki le slu-
čajno nista eksplodirali in sta bili še pravočasno
odkriti. Bombi sta bili namenjeni borzi za polje-
delske produkte, ki leži nad kavarno.

O atentatu na voditelja tirolskega Heimwehra
dr. Steidlea, na katerega so oddali celo vrsto stre-
lov in ga močno ranili, in o nameravanem atentatu

Če treba, tudi izjemno stanje!

Od dobrega poznavalca avstrijskih razmer, ki
smo ga vprašali za mnenje o sedanjih usodepolnih
dogodkih, izvem, da ima hitlerjevstvo sicer mnogo
pristašev med dijaštvom, da pa najmanj dve
tretjini avstrijskega prebivalstva trdno stoji za
vlado. Dollfuss pa sme tudi računati na vojaštvo,
kakor tudi na policijo in orožništvo, ki jih bo mi-
nister Vaugoin temeljito očistil še tistih fašističnih
elementov, ki so v njih ostali. Vlada dobro ve,
da hočejo hitlerjevci v Avstriji zanečiti krvavo re-
volucijo. Našla je v narodno-socialističnih domo-
vih ne samo velike množine bomb, ampak tudi
leteke, v katerih narodni socialisti pozivljajo na
revolucijo in sicer z atentati, požigi in podobnimi
zločini. Policija je aretirala inspektorja nacionalno-
socialistične stranke v Avstriji Habichta, ki je po-
slanec nemškega parlamenta. Ker se je Habicht s

Dr. Dollfuss za avstrijsko
kulturno misel

Adolf Hitler za nadvlado
pruskega škornja

Če bi Avstrija postala del nemškega rajha, si more
vsak Avstrijec izračunati ogromno škodo, ki bo jo
Avstrija vsled tega utrpela bodisi v političnem
bodisi v gospodarskem pogledu, dočim na drugi
strani vsak Avstrijec ve, kakšne ugodnosti ima
Avstrija kot neodvisna država, ki ima največji in-
teresa na tem, da je v najboljših odnosih s svo-
jimi slovanskimi sosedi, z Madžarsko pa tudi z
Italijo. Podati se pod Hitlerjevo komando, bi po-
menilo za Avstrijo politični in gospodarski sa-
mounor. Kako nepregledna pa bi bila tudi kul-
turna škoda, ki bi jo Avstrija imela od »Gleich-
schaltung« z Nemčijo! Svobodoljubna dežela bi
postala pruska kasarna, avstrijsko »Inteligenco« bi
zaprl v koncentracijske tabori in pruski barbar-
stvo bi se ustoličilo v srednji Evropi, ki je bila
dosedaj zibelka resnične krščanske kulture.

Sprito tega je za pametnega človeka nera-
zumljivo, kako morejo celo nekateri listi v Ju-
goslaviji, med temi baš taki, ki se ponajša s svo-
jim nacionalizmom, s škodoželjnostjo opazovati od
Hitlerja zanečeni teror v Avstriji in kako ne mo-
rejo prikrivati svojega veselja, če bi pruska peta
pohodila malega kanclerja Dollfussa! Ker ima Doll-
fuss to napako, da je »klerikalec«, zato ti nacio-
nalistični listi popolnoma pozabljajo, kaj bi pome-
nilo, če bi se nemške zastave s kljukastimi križi
pojvale na naši meji! Tedaj šele bi menda ti
»politikci« uvideli, kakšna ogromna škoda bi ne
bila samo za Jugoslavijo, ampak za vse jugovzhodne
države Evrope, če bi Dollfuss padel v boju z za-
stopnikom onih, kojih himna je Horst-Wessel Lied
in kojih program se glasi: Nemčija zopet od Balta
do Adrije...

Energične protiodredbe avstrijske vlade

Dne 13. t. m. se je zbral avstrijski ministrski
svet, ki se je takoj telefonično zvezal z dr. Doll-
fussom v Londonu. Avstrijska vlada je uvidela, da
bo terorizmu, ki je bil zanečen iz Berlina, kos
samo, če nastopi z vso energijo in če terorizem za-
tre prav tako brezobzirno, kakor zatira svoje na-
sprotnike Hitler.

Prva odredba vlade se tiče tako zvanega
Deutscher Soldatenbund, to je zveza narodno-
socialističnih vojakov. Nadalje se izženejo iz Av-
strije vsi izomenci, ki pripadajo narodno-sociali-
stični stranki. Vsi domovi narodno-socialistične
stranke so zasedeni in zaprti, tako da bo onemo-
gočena vsaka agitacija in tudi tisk te stranke.
Prepovedani so tudi vsi narodno-socialistični shodi.

To so samo uvodne odredbe in ni dvoma, da
bo vlada v kratkem narodno-socialistično stranko
sploh prepovedala. Zaenkrat je prepovedano samo
uračnikom in vojakom, da ji pripadajo.

Nadalje bodo aretirani vsi voditelji narodno-
socialistične stranke in koncentrirani v taboriščih,
kakor to dela Hitler. Vojaštvo je v strogi priprav-
ljenosti in se bo proglasilo obsedno stanje, ako bi
se zopet zgodil kak atentat. Sploh se bodo izda-
le proti narodnim socialistom iste brezobzirne od-
redbe, s katerimi je Hitler v Nemčiji zatrl komu-
niste.

Dollfuss boder in pogumen

Ko je dr. Dollfuss v Londonu izvedel za do-
godke v Avstriji, je izjavil, da se nič ne boji in
da bo vlada brezobzirno napravila red. Z Nemčijo,
je dejal, hočemo vzdrževati prijateljske odnose,
hočemo pa, da ostane Avstrija neodvisna država
in gospodarska tvorba v srednji Evropi ker je to
neobhodni pogoj razvoja avstrijskega nemškega
naroda, obenem pa tudi neobhodni pogoj za mir
v Evropi.

Dollfuss je nadalje dejal, da hoče reformirati
ustavo, drugo zbornico pa izpremeniti v zastopstvo
političnih stanov.

Sploh je bil Dollfuss v Londonu naravnost si-
jajno sprejet. Žurnalizem je dejal, da ima Avstrija
poslanstvo posredovati med Nemci in slovanskim
vzhodom. Baš zato mora ostati samostojna. Le kot
samostojna država, je dejal, more živeti v najbo-
ljših odnosih s svojimi sosedi.

Vsi angleški listi objavljajo o Dollfussu zelo
simpatične članke. »Sunday Express« pravi, da je
dr. Dollfuss danes največji ministrski predsednik
v Evropi, dasi je po postavi najmanjši. Njegov naj-
večji zaveznik je njegov pogum. Podpira ga pa tudi
Italija. Dollfuss je bil, piše »Sunday Express«, ta-
ko pameten, da si je zagotovil tudi ogromno mo-
ralno silo Vatikana. To se sicer pri katoliškem
državniku razume samo po sebi, je pa v avstrijs-
kem slučaju bilo pri današnjih razmerah še prav
posebno potrebno.

Zadnje vesti iz Austrije:

Atentati se nadaljujejo - Vlada se ne ustraši

Dunaj, 13. junija. Ž. Na Dunaju je zopet eksplodirala bomba nekaj minut pred 3 zjutraj. Detonacija je bila strašna, učinek bombe pa še hujši. Bombo so zločinci položili pod okno velike judovske trgovine v Favoritenstrasse št. 86, ki je bila popolnoma demolirana. Komadi bombe so raztrgali železna vrata na nasprotni strani ulice. Čeprav je policija takoj prišla na mesto atentata, ni našla nikogar v bližini. Medtem pa so se atentatorji z največjo predrznostjo mudili v bližini eksplozije in so istočasno, ko se je bomba razpočila, prisilili nekega šoferja z revolverjem v roki, da jih odpelje. Šofer se je seveda moral grožnji pokoriti. Toda, ko se je približal prvemu policaju, je vzel iz žepa robcen in skušal neopaženo dati policaju znak. To pa so atentatorji opazili in ponovno zagrozili, da ga bodo ustrelili. Pozneje so atentatorji avtomobil ustavili in izstopili. Šofer se je z vso brziho odpeljal do prvega policaja ter nato z njim pričel slediti atentatorje, ki pa so se že spretno umaknili.

Druga bomba je eksplodirala ob 1 ponoči v Labergu pri Dunaju, kjer se nahaja Dom krščanskih skavtov. Razen teh dveh eksplozij so zločinci zažgali v 18. dunajskem okraju neko trafiko, v 17. okraju pa neko trgovino z radio aparati. Značilno je, da je policija pri osebah, ki jih je snoči aretirala, našla steklenice, napolnjene z bencinom in vžigalnike.

Aretacija vseh Hitlerjevih agentov - Naciti beže - Vsa oborožena sila mobilizirana

Dunaj, 13. jun. tg. Člani vlade so se ves dan posvetovali o nadaljnjih ukrepih, ki jih je treba storiti, da se zaduši teroristična aktivnost narodnih socialistov. Mislijo, da se bo dr. Dollfuss vrnil še tekom današnjega ali jutrišnjega dne z letalom na Dunaj.

Kar se tiče državnega poslanca Habichta, ki je bil, kakor smo že zgoraj poročali, včeraj v Linzu aretiran, je bil glavni organizator Hitlerjevega pokreta v Nemčiji. Proti aretaciji se je boril zelo odločno. Z nemške strani se izjavlja, da uživa Ha-

bicht kot tiskovni ataše inozemske pravice, tako da ni izključeno, da ne bi radi njegove aretacije prišlo do diplomatskih zapletov med Nemčijo in Avstrijo.

V Linzu je bilo včeraj razun dr. Habichta aretiranih 80 oseb.

Vodja gornjeavstrijskih narodnih socialistov Proksch je z vso družino pobegnil v Nemčijo.

Danes so aretirali voditelje narodnih socialistov na Dunaju. Isto so storili tudi v Badnu, Gradcu in Celovcu. Davi sta vojaštvo in policija v vsej Avstriji stopila v strogo pripravljenost. Vsa javna poslopja je zasedla policija ob 6 zjutraj, po mestih pa neprestano krožijo močni policijski oddelki na konjih in peš.

Posebni policijski diktatorji

London, 13. jun. Dopisniku »United Press« je kancler dr. Dollfuss izjavil, da bo avstrijska vlada imenovala v vseh pokrajinah posebne policijske diktatorje.

Ves svet na strani Dollfussa

Teroristična akcija hitlerjevcev je zbudila ogorčenje po vsem inozemstvu. Istotako pozdravlja inozemstvo energično protiakcijo kancerja Dollfussa. V Londonu izjavljajo, da bo Anglija prizadevanja avstrijskega kancerja, da vzdrži v Avstriji red in mir, z vsemi silami podpirala.

Tudi Francija je odgovorila na dogodke v Avstriji s tem, da je francoski ministrski svet odobril posojilo Avstriji in pooblastil finančnega ministra, da posojilo razpiše še v teku tega meseca. Francoske banke se zelo zanimajo za avstrijsko posojilo, ki se obrestuje po 6 odst.

V Rimu, kjer simpatizirajo z nemškim fašizmom, so nejevoljni, da je Hitler posegel v svoji borbi proti Avstriji s sredstvi, ki morejo Nemčijo v inozemstvu globoko diskreditirati. Rimski politični krogi izjavljajo, da bi Nemčija sedaj, ko je članica pakta štirih, ne smela posegati po takih sredstvih, ki so zmožna, da motijo mir v srednji Evropi.

Slovenci pozdravljajo

drage goste-inženjerje iz Bolgarije

Bolgarska javnost se te dni z bridkostjo spominja krvavih dni pred 10 leti, ko je moral eden največjih južnih Slovanov, Aleksander Stamboliski, predsednik vlade zemljedelcev, a smrtjo plačati svojo pripravljenost, združiti Bolgarijo z Jugoslavijo in tako rešiti svojo poraženo domovino iz stisk vojne dobe. Je morda že tako, da moramo južni Slovani vsak korak dalje na poti k popolnemu zblizanju in končni združitvi vsako desetletje na ta ali oni tragični način poplačati. Težka je pač pot vsakega naroda h končni spojitvi vseh razno-likih sestavin. Motrilec zgodovinskega razvoja mora vključ vsem krvavim zgodbam vedno ugotoviti pozitivna dejstva ob vseh nemilih, ki jih nudi naša zgodovina zadnjih trideset let, zlasti pa od dne skupnih naporov v balkanski vojni, ko je v bratski slogi jugoslovanski vojak podiral ostarele zidove turškega carstva.

Pred desetimi leti smo se ponovno zgrozili ob vesti, kako tragično je končal veliki zagovornik združevanja Bolgarije z Jugoslavijo. Zakaj ravno deset let prej, l. 1913, se je pričela tragika v razvoju dveh bratskih narodov ostriti, dokler se v svetovni vojni ni povzpela do svojega vrhunca, ko je srbska vojska morala čez albanske gore iti iz kraveče domačije radi — bratske izjave. Drugo Kosovo!

Pa kaj bi mislili na te težke dni preteklosti: naša sveta dolžnost je, misliti na bodočnost, ki mora biti za vse brate na slovenskem jugu lepša, boljša, svetlejša in srečnejša. Dovolj, dovolj bodi krvi — odslej bodi na celi črti samo pozitivno ustvarjajoče delo v bratski tekmi za skupno najvišjo blaginjo.

Kako smo bili veseli vesti, da je novembra 1931 prispel ugledni časnikar Antonov v Belgrad, da bi se pri najboljših virih in zaupnih razgovorih poučil, kako misli in kaj misli srbska odločujoča družba, kaj vodilni politiki o zblizanju Bolgarije z Jugoslavijo. Kako plodonosna se je izkazala ta prva pot javnega delavca v našo prestolico! Njegova poročila v bolgarskih dnevnih o obisku in mnenjih o zblizanju so zdrnila vso bolgarsko javnost tembolj, ko je potem še v temeljiti razpravi v »Filozofskem Pregledu« pokazal na psihološki moment medsebojnega nezaupanja, na medsebojno mrznost, a tudi na visoko ocenjevanje vrlin, spoznanj na — bojnem polju. Vse leto je vršalo za in proti v dnevnih in časopisnih o močnosti »integralne Jugoslavije«. Kako so napadali Antonovega zagovornika prof. Mihalčevega, ki je z vso prepričevalnostjo podprl izvajanja Antonova s svojimi razlogi, da je treba storiti vse, da se čimprej ustvari velika Jugoslavija! Prijatelji te misli so z veseljem opazovali duhovni boj, tehtali pomisleke in ugovore ter mislili na možnosti, ki bi pospešile uresničenje ene najlepših in največjih misli, vzbujene v dneih, ko so bratje Bolgari in Srbi podili Turka iz Makedonije, izpred Odrina in čistili Balkan od turške gnobe... Veselili so se duhovnega boja, ker so vedeli, da je treba tudi pred lastnimi pragi marsikaj pomesti, marsikaj očistiti, predno bo vsem mogoče stopiti v isto skupno domovje.

Ko so jeseni l. 1932 odšli srbski inženjerji v Sofijo na obisk svojih tovarišev, smo se radovali, kakor smo se radovali obiska dveh pisateljic, ki sta nas pred letom obiskali tudi v Ljubljani — Bagjanova in Gabe. In prav je imel min. preds. Mušanov, ki je jugoslovanskemu časnikarju pripotočil, naj bi za medsebojno zblizanje delali s tem, da bi se po zgledu srbskih inženjerjev večkrat obiskovali in osebno spoznavali in spoprijateljevali ter tako drug od drugega učili iz neposredne bližine. Da! Neposredna bližina, osebni razgovor, prijateljstva in strokovno zblizanje so one trdne vezi, ki morajo pripravljati to, kar naj nam bo vsem sveta misel: — misel na bodoče skupno delo in skupni blagor, blagor vsega Balkana, ki zasluži, da po vekovih krvi in vojska končno le pride do mirnega sožitja in kulturnega razmaha.

Te dni so naši gostje — inženjerji iz Bolgarije, prihajajoč od zborovanja v Belgradu, kjer so se z drugimi stanovskimi tovariši iz Jugoslavije posvetovali o stanovskih, strokovnih vprašanjih in bili z vso prisrčnostjo pozdravljeni od vse javnosti. Prišli so tudi med nas Slovence, med nas, ki smo najoddaljenejši zaliv velikega slovanskega morja, segajoč globoko doli v nižine do Tilmenta. Naj se ob himni Blejskega jezera spomnijo na obale svojega Črnega in Egejskega morja. Naj s paznim oče-

som vjamejo to, kar jih kot strokovnjake najbolj zanima, da poneso s seboj, kar se jim zdi pri nas dobro in najboljšo za lastno korist. Pa dva, tri dni je premalo — tedne je treba bivati nam vsem tam, kjer smo med brati, če hočemo drug drugega spoznati in prav razumeti. Pa drugič — en mesec!

Pozdravljeni vkljub temu od srca, vi tvorci materialne blaginje!

Ob tej priliki pa si dovoljujemo izraziti nekaj želja, ki naj jih odločilni krogi upoštevajo in izvedejo. Obiski, kakršni je ta bolg. inženjerjev, kakršni je bil pred dnevi bolgarskih penkubovcev ali konec aprila obisk srbske pravoslavne visoke duhovščine v Sofiji, so nam v nemalo tolažbo, ker vidimo, da je ob težkih spominih na preteklost prišla vstajati zora, znanilka boljših dni. Ali nestrpnost smo mi tu ob zahodni meji na najnevarnejšem mestu, a tudi najvažnejši kulturni postojanki južnih Slovanov. Nestrpnost, ker bi hoteli, da se čimprej uresniči želje velike večine Slovencev, da bi bili vsi združeni pod isto veliko skupno streho. Nestrpnost, a vendar razsodni dovolj, da treba skupno streho pripraviti premišljeno in postaviti jo na trdne temelje. Te temelje pa mora zidati ves narod od ene do druge skrajne meje! On bi rad zidal, čaka le na pionirje, na duševne voditelje. Ti pa morajo stalno biti v medsebojni zvezi! Kaj je pri nas storenega za to skupno zvezo duhov? Kje so medsebojne pismene vezi? Kje dobite literaturo, lepo in znanstveno, da se spoznate pri virih o bratih na jugovzhodu? Kje dobite v Ljubljani eno bolgarsko politično glasilo? Kakšni so stiki znanstvenikov, akademij —? Kdo bo prvič pripravil izletniški vlak tja doli v Sofijo in kdaj? Vzajemnost, vzajemnost — fraza?

Odprite na široko meje in dajte nam čim več možnosti, da se porazgovorimo o vsem, kar nas teži, da odstranimo vse, kar nas loči; ne s silo in jezo in z žalostjo v srcih, ampak z bodro voljo radi sreče bodočih pokolenj!

Kako lepo je bilo leta 1912, ko smo svetlih oči čitali o junških delih dveh bratskih narodov — iz bolgarskih, srbskih novin. Naj bo med nami drugače, vse drugače!

Naj se obnove oni svetli spomini po dvajsetih letih, spomini na lepe dni, vse drugo naj bo kakor bi ne bilo in naj bi ne bilo nikoli.

Inženjerji, graditelji — gradite mostove, trdne mostove, zidajte po načrtu veliko stavbo srečnih bratov...

Poljska in Gdansk

Pariz, 13. jun. Ž. Nedeljski »L'Information« objavlja članek o namerah Poljske, da zasede Gdansk. Po tem članku je visoka poljska osebnost izjavila, da bo Francija kmalu lahko izbirala med Poljsko in paktom četvorice. Razen tega namerava Poljska zasedati Gdansk, kakor se je to že enkrat zgodilo pred plebiscitom v Gornji Šleziji. Poljska bo opravila svoje postopanje z nevarnostjo nemškega napada.

Poročajo, da je prispela v Gdino delegacija romunskih industrijcev in si ogledala pristaniške naprave te poljske luke ter proučila vse možnosti za usmeritev svojega izvoza skozi to luko.

Dnevnik »Poljska Zbrojna« objavlja zanimiv članek o razvoju mest v Poljski v zadnjih petdesetih letih. Tako je imela Varšava pred petdesetimi leti, to je l. 1881. 345.000 prebivalcev, l. 1931. pa poldrug milijon. Poznanj 1881: 66.000, 1931: 251.000. Krakov 1881: 66.000, 1931: 221.000, Lvov 1881: 110.000, 1931: 316.000, Lodz 1881: 72.000, 1931: 605.000, Katowice 1881: 12.000, 1931: 127.000. Iz teh števil je jasno razvidno, kako se je razvila poljska industrija, ki je največ doprinesla k razvoju teh mest.

Nova španska vlada

Madrid, 13. junija. AA. Azana je sestavil novo vlado, v kateri bo imel tudi listino vojnega ministrstva. Zunanje ministrstvo je prevzel socialist de los Rios, pravosodje radikalni socialist Alborno, notranje zadeve republikanec Quiroga, javna dela socialist Prieto, delovno ministrstvo socialist Largo Caballero, kmetijstvo pa Domingo.

Londonska konferenca

(Govori delegatov)

London, 13. junija. tg. Prvo delovno sejo svetovne gospodarske konference je otvoril predsednik MacDonald, pri čemer je prečital tudi pozdravno brzojavko mednarodne delovne konference v Zenevi. Prvi je govoril francoski ministrski predsednik Daladier, ki je opozarjal posebno na katastrofalni položaj onih milijonov ljudi na vsem svetu, ki živijo od kmetijskega dela. Vprašal je: »Kako morejo ti milijoni, ki so v par mesecih izgubili polovico in v mnogih slučajih dve tretjini svojih dohodkov iz svojega ročnega dela, še biti kupci za industrijo in trgovino?« Glavna naloga konference je, da reši to vprašanje in najde sredstva in pota, da napravi človeka iz sužnja stroja zopet za gospodarja stroja. Italijanski minister Jung je navajal kot glavni problem konference, da se zviša cena sirovin, da se stabilizirajo valute in da se odstranijo carinske meje. Poprej pa je še treba rešiti problem medzaveznih dolgov, ki so še ostali iz svetovne vojne. Kakor pod reparacije v Lozani, tako se mora končno pod te vojne dolgeve napraviti črta. Tudi kar se tiče ostalih problemov, ne tiče izvor stiske na svetu v valutarnem problemu, temveč v gospodarski organizaciji sveta, ki je danes proti vsem zakonom gospodarskih odnošajev. Gospodarska izolacija pomeni samopoškodovanje. Temelj vse civilizacije temelji na delitvi dela, torej na delitvi produkcije in na sodelovanju med narodi. Nato je govoril še general Smutha za južno Afriko in nekateri delegati manjših držav.

Francija zapusti konferenco?

Pariz, 13. junija. AA. »Chicago Tribune« pravi, da bo Francija, če se USA v nekaj dneh ne odloči vsaj provizorno stabilizirati dolar, smatrala londonsko gospodarsko konferenco za končano.

Pariz, 13. junija. tg. V Parizu so glede prvih vtisov o londonski svetovni gospodarski konferenci nezadovoljni. Tako poroča »Petit Parisien«, da je bila želja, da bi se takoj za slovesno otvoritev in v svrhu zadržanja uspeha gospodarske konference izvršila stabilizacija dolarja in funta, vendar pa ni

Francoski gostje med Slovenci

Senator Eccard

Včeraj je prispel v Ljubljano francoski senator Eccard, na poti skozi Podonavje. Časnikarjem, ki jih je sprejel v francoskem konzulatu, je takole opisal svoje vtise:

Zelo sem vesel sprejema, nam je rekel g. senator F. Eccard, ki smo ga bili deležni v Ljubljani in ki nam bo ostal v najlepšem spominu. Zahvaljujem se svojim prijateljem Slovincem za prisrčne besede, ki so nam jih namenili in ki potrjujejo, da so zveze, ki obstojajo med Jugoslavijo in Francijo nerazdružljive. Moj prvi obisk v Sloveniji je bil namenjen spomeniku Napoleonovim vojakom, ki so prelivali svojo kri za osvoboditev Ilirije, kar je živ dokaz o zgodovinskih odnošajih med našo in vašo državo. Pred ta spomenik smo položili šopek z narodnimi barvami naše domovine. Jaz kot sin Alzacije, pokrajine, ki jo predstavljam, sem čutil svojočasno težo tuje vladavine, kakor ste jo čutili tudi vi in sedaj sem srečen, da je prišla končna svoboda. Z največjim zanimanjem sem poslušal vaše predstavnike, ki so mi opisali položaj vaše države v vseh krajih. Prijetna dolžnost mi bo, sporočiti svoji vladi in svojim to-

upati skoro ničesar drugega, kakor da se izvrši restabilizacija potom ugotovitve cene zlata pri prodaji in nakupu z zelo majhno napetostjo in s sodelovanjem med frankom, dolarjem in funtom. Toda celo za to omejeno rešitev so težkoče ogromne. Pertinax smatra v »Echo de Paris«, da so federalne rezervne banke takoj ob začetku prijavile pridržek izredne dalekosežnosti. Če se cene sirovin v ameriških Združenih državah ne bodo dvigale še nadalje, si mora Amerika pridržati pravico, zopet dalje devalorizirati dolar. »Matine« izjavlja, da so zastopniki angleške narodne banke rekli: »Svojega konta ne bomo odprli, dokler bo imel eden naših tovarišev skrit revolver v svojem žepu. Najprej mora javno položiti orožje na mizo, šele potem se lahko razgovarjamo!«

Banket

London, 13. junija. Ž. Ob priliki svečane otvoritve svetovne gospodarske konference je priredila angleška vlada snoči gostom 66 držav banket velikega obsega. Udeležilo se ga je nad 600 delegatov. Predsednik vlade MacDonald je napil zdravico, ki je bila mnogokrat prekinjena z burnim aplavzom. MacDonald je opozarjal na velike težkoče, pred katerimi se nahaja konferenca, in prosil delegate, naj bo vsakdo odločen, da ne zapusti konference brez doseženega sporazuma. Po udarjal je pomen osebnih slikov za uspeh te mednarodne konference ter rekel, da konferenca že sama po sebi predstavlja pravi čudež. Morda konferenca ne bo dosegla in izpolnila vseh naših nad, toda vsakdo jo mora zapustiti s čisto zavestjo, da je storil vse za njen uspeh. Levo od MacDonalda je sedel Daldier, ki je v svoji zdravici naglasil, da je konferenca izpolnjena z željo, da prebde vse težkoče do končnega cilja, proti kateremu se dvigajo srca vsega človeštva. Desno od MacDonalda je sedel ameriški delegat Hull, ki je istotako izrazil zahvalo ameriškega naroda angleškemu kralju.

varšem v francoskem parlamentu najlepše vtise, ki sem jih dobil v Ljubljani. Kakor sem izjavil vsem, ki so me vprašali, tako bom ponavljal v svoji domovini, da imamo v naši državi vedno večji interes za tako potrebni in razumljivi razvoj Male zveze, ki je faktor miru in evropskega ravnotežja, in za vzdrževanje prijateljskih zvez med Jugoslavijo in Francijo.

Kar se tiče pakta štirih, ki vas posebno interesira, sem zelo nasprotoval nevarni redakciji, ki je bila prvotno predložena. Zahvaljujoč se zelo energični intervenciji francoske vlade, ki ni nikdar pozabila svojih obveznosti do svojih prijateljev v Mali zvezi in posebej do Jugoslavije, je bila fizionomija pakta popolnoma spremenjena in modificirana, tako da sedaj ne predstavlja nevarnosti niti za vas niti za nas. Kategorične in odkrite izjave francoske vlade in g. Daladiera v zbornici vseh lahko popolnoma pomirijo. Vsekakor Francija nikdar ne bo dovolila, da bi bile prizadete pravice Jugoslavije, ki jih ima v pogodbah, proti njeni volji. Pogodbe namreč tvorijo kakor prej tako tudi sedaj bistveno osnovo evropskega položaja.

Seja Narodne skupščine

Belgrad, 13. junija. 1. Današnja seja narodne skupščine je bila odprta ob 10 dopoldne. Po prečitjanju zapisnika je bilo sporočeno, da je odbor za proučevanje zakonskega osnutka v mednarodnih pogodbah in sporazumih končal svoje delo in da je predložil skupščini v pretres svoje poročilo o zakonskem predlogu o konvencijah med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Romunijo. To poročilo je bilo stavljeno tudi na dnevni red današnje skupščinske seje. Nadalje je bilo sporočeno, da predlagajo narodni poslanec Milan Petković in tovariši v pretres zakonski osnutek o spremembah in dopolnitvah zakona o begluških posestvih v Bosni in Hercegovini od 3. decembra 1928. Poslanec Petković je zahteval za svoj zakonski predlog najnost, o kateri se bo razpravljalo na eni izmed prihodnjih sej, ker kmetijski minister danes ni bil prisoten. Ta zakonski osnutek bo predložen v pretres odboru, ki pretresa zakonski osnutek o agrarni reformi. Temu pa se je protivil poslanec Petković.

Skupščinski poročevalec je nato prečital interpelacijo dr. Nikića s tovariši na notranjega ministra radi smrtnega slučaja v Vinkovcih, ki ga je zakrivil tamkajšnji župan Paja Šumanec in interpelacijo Milenka Milutinovića na predsednika ministrskega sveta o potrebi redukcije ženskega osebja v državnih uradih.

Nato je dobil besedo poslanec Pavlič, ki je v svojem kraješem govoru zanimal nekatere odlike, ki jih je izrekel na račun episkopata poslanec Dobrovoljac v svojem včerajšnjem govoru ob priliki pretresa zakonskega osnutka o organizaciji gasilstva. Poročevalec Pavlič v svojem govoru tudi poziva ministre, da že enkrat prično odgovarjati na stavljene jim interpelacije.

Na izvajanje poslanca Pavliča je še kratko odgovoril poslanec Dobrovoljac, nakar so takoj prešli na dnevni red, in sicer na pretres poročila odbora, ki je proučeval zakonski osnutek o konvencijah med kraljevino Jugoslavijo in kraljevino Romunijo. Tozadevno poročilo je podal poslanec Skokić, ki je v svojem daljšem govoru naglašal, da so s sprejetjem teh konvencij s strani jugoslovanskega narodnega predstavništva ustvarjene še tesnejše prijateljske vezi med našo državo in Romunijo. Odbor je vseh 19 konvencij sprejel v celoti.

Nato so prešli na drugo točko dnevnega reda, na pretres poročila odbora za zakonski osnutek o spremembah in dopolnitvah zakona o zobnih zdravnikih in zobnih tehnikih. Kakor znano, je o tem zakonskem osnutku razpravljal že tudi senat in ga je z nekaterimi spremembami vrnil skupščini v ponoven pretres. Skupščina je danes sprejela vse spremembe, ki jih je predložil senat. Tako je bil sedaj končno sprejet tudi ta zakonski načrt od narodne skupščine ter bo odposlan z ostalimi sprejetimi zakonskimi načrti v nadaljnji pretres senatu.

Ob pol 12 je bila skupščinska seja prekinjena in se je nadaljevala ob 6 popoldne. Na popoldanski skupščinski seji je takoj po prečitnem zapisniku prošil za besedo kmetijski minister, ki je predlagal narodni skupščini, da sprejme najnost za predlagane spremembe in dopolnitve agrarnega zakona za

Dunajska vremenska napoved: Ne bo veliko izpremembe, menja se oblačno, lokalne nevihte.

Zagrebska vremenska napoved: Oblačno in spremenljivo. Verjetno se lokalne nevihte, temperatura zmerena.

južno Srbijo. Skupščina je najnost odobrila. Nato so prešli na tretjo točko dnevnega reda, na prenos premoženja sokolskega društva Dušan Silni na sokolsko društvo Sokol Matica, kar je bilo sprejeto. S tem je bil dneveni red današnje skupščinske seje izčrpan. Prihodnja seja bo jutri dopoldne.

Belgrad, 13. jun. 1. Jutri dopoldne se bo sestal tudi senat, na katerem bo določen dnevni red za prihodnjo sejo.

Popusti za zračna zdravilišča

Belgrad, 13. junija. AA. Generalna direkcija državnih železnic je v svrhu pospeševanja turističnega v naši državi dovolila posebne popuste za obiskovalce zdravilišč. Popust je predviden v čl. 11. potniške tarife. Odstotek popusta za vožnjo je odvisen od letnega časa, v katerem se obiskovalci skušajo okoristiti z njim.

Vsak kraj, ki izpolnjuje pogoje za zračno zdravilišče, pride v potniško tarifo. Ti pogoji so: 1. da ima absolutno morskno višino, najmanj 700 m; 2. da ima neko minimalno frekvenco in 3. da ima zadosti urejenih stanovanj (hotelov, pensionov in zasebnih stanovanj) za obiskovalce. Samo v posebnih primerih, kjer pogoj glede nadmorske višine ne ustreza, se lahko prizna popust tudi za kraje, katerih višina je nekaj manjša, samo da izpolnijo ostale pogoje.

Na podlagi navedenih načel je prometni minister na predlog generalne direkcije državnih železnic odobrila, da se vpišejo v ugodnostno potniško tarifo tale zračna kopališča: Zlatibor, Divčibare, Delnice, Fužine, Skrad, Pale, Kranjska gora, Dovje, Rateče-Planica, Kamnik, Jezersko, Kaštel-Sušurac.

Mattern

Moskva, 13. junija. AA. Tas poroča: Letalec Mattern je zašel preveč na sever in je prelete. Chotsko morje v gosti megli in dežju. Na njegovem letalu se je napravila debela ledena skorja. Najbrže je prodrli tja do zasnežene pokrajine Šantar-ska. Zato se je vrnil proti Habarovskemu in priletel do Sofijskega, nad katerim je letel vso noč, da bi pristal. Silno utrujen je nato odletel nazaj v Habarovsk, odkoder bo brez prestanka letel v Nome na Aljaski.

Belgrajske vesti

Belgrad, 13. jun. 1. Na belgrajski univerzi se je osnoval akcijski odbor Jugoslovanske ljudske (narodne) stranke. Za predsednika je bil izvoljen akademik Kričić, za podpredsednika pa Milko Miličić, za tajnika Milisav Gjorgjević.

Belgrad, 13. jun. 1. Tukajšnje sodišče je dana oprostilo gđc. Beričevo, g. Borisavljevića in g. Gjakovića, bivše višje uradnike finančnega ministrstva, ki so bili obtoženi radi prestopkov v državni službi.

Belgrad, 13. jun. 1. Napredoval je iz 2. pol. skup. 1. stopnje v 2. pol. skup. 1. stopnje dr. Konrad Šmid, član glavne kontrole. Za tajnika kasacijskega sodišča pri stolu sedmice, oddelek B v Zagrebu je postavljen Anton Kuljiš, sodnik okrožnega sodišča v Šibeniku. K glavni carinarnici v Ljubljani je premeščen za carinskega kontrolorja 7. pol. skup. Ivan Bukovec, do sedaj pri glavni carinarnici v Belgradu.

SLOVENŠČINA NA MOSTARSKI GIMNAZIJI

V Mostarju, konec maja 1933.

Blizajo se velike počitnice in več mostarskih profesorjev se pripravlja za izlet v Slovenijo. Nekateri so že preželi kakšne počitnice na Jezerškem, v Mojstrani, v Kranjski gori, v Ljubljani, na Vrhniki, na Šmarjeti gori itd. Vsi ti se večinoma manj zanimajo za slovenski jezik. Pa se je čudil naš »efendija« (muslimanski veroučitelj), ki tudi nekoliko »ščili« proti Sloveniji, kako je to, da Slovenci tako hitro razumejo srbskohrvatski jezik, dočim je mnogo težje dobiti Hrvata ali Srba, ki bi mu slovenščina ne delala neprimlik, čeprav je večkrat v slovenski družbi. Pa sem mu pojasnil, da se pri nas uči mladina srbskohrvatske jezik v šoli. Tedaj je efendija spregovoril veliko besedo: »Potem bi bilo pa treba, da se tudi naši dijaki uče slovenščine!« Seveda sem mu pritrdil, saj smo slovenski profesorji že leta 1925 na običnem zboru stanovske organizacije v Mariboru sklenili resolucijo, naj se na vseh srednjih šolah v Jugoslaviji s srbskohrvatskim učnim jezikom uvede tudi pouk slovenščine.

Čisto brez pouka v slovenščini mostarski dijaki niso. V srbskohrvatskih čitankah je vpletenih tudi nekaj slovenskih spisov s komentarji; predvsem je zastopano pesništvo. Vsekakor pa moram reči, da sem našel že ob svojem prihodu v Mostar med dijaki precej veselja da bi se učili slovenščine.

Jaz sem jih pričel učiti slovenščine bolj neprostovoljno ko prostovoljno. Srbskohrvatska mi je delala zlasti v začetku velike težave in dijaki so čuli od mene vse polno slovenskih naglasov, slovenskih končnic, slovenskih izrazov (in jih slišijo tudi še sedaj), tako da jim slovenski jezik zveni že precej po domače. Ob »relativnih« praznikih, ko ni vseh dijakov v šoli in ne morete predelavati nove stvari, sem včasih govoril samo slovenski in ugotovil, da vsaj mnogim jezik ni neumljiv, zlasti če jim raztolmačim nekatere razlike, ki se čisto ponavljajo.

Nato sem šel korak dalje. Pri prebiranju latinskih klasikov v VII. in VIII. razredu je parkrat pogovor nanesel tudi na grško filozofijo in ponudil sem se dijakom, da bi v prostem času bral s tistimi, ki bi se prostovoljno javili, Platonovo Apologijo; smatram namreč za potrebno, da vsak dijak, preden dobi v roke sprječevalo zrelosti, prebere nesmrtno delo o življenjski poti moža, ki je učil, da se je treba Boga bolj bati nego ljudi, in ki je svoj nauk tudi zapeljal s smrtjo. Ker nisem mogel dobiti srbskohrvatskega prevoda tega spisa, sem uvedel sporazum o dijaki Sovretov prevod.

Seveda sem se pa kmalu prepričal, da je Sovretov prevod užitek za dobera poznavalca slovenskega jezika in za človeka, ki mu vsebina ne dela težko da je pa knjiga za dijaka, ki se obenem bori z jezikom in vsebino, nekoliko težka. (Sicer se pa ta poskus radi raznih ovir ni mogel razviti in je vse ostalo pri začetku in pri dobri volji.) Bolje bi bilo vzeti za prvi pouk knjigo, ki vsebinsko ne povzroča nikakih težav in ki je bralcu bolj v zabavo ko v pouk. To metodo sem skušal kmalu nato uveljaviti v I. razredu.

Doletela me je namreč v februarju letošnjega leta naloga, da poučujem v I. razredu lepospisje. Tega predmeta na slovenskih srednjih šolah ni več; tisti dve tedenski uri, ki sta v ostali Jugoslaviji v I. razredu namenjeni lepospisju, se porabita pri nas za srbskohrvatsko. Po pravici moram povedati, da lepospisje na srednjih šolah ne spada med tiste predmete, ki bi jih jaz poučeval s posebnim navdušenjem. Tedaj mi pa šine v glavo misel: Saj se da lepospisje porabiti tudi za pouk — slovenščine! Na srečo namreč ni nič predpisano, kaj naj učenci pišejo v lepospisnih urah. Ko smo predelali latinico in cirilico, sem začel pisati na tablo — Zupančičeve pesmi iz Pisanic in Cicibana. Prva je prišla na vrsto Pesem nagajivka: Zima, zima bela... Pokusite prevesti to pesmico na srbskohrvatski jezik, pa boste videli, da se bo prevod prav nebitno razlikoval od izvirnika. Navdušenje med mladino za mično pesmico je bilo nepričakovano veliko in ko sem oredil, da se je je treba na pamet naučiti, so učenci smatrali to za kar v redu. Naslednjo uro so mi že deklamirali v vseh njansah od izvirnika do srbskohrvatskega prevoda: »Zima, zima bijela vrh gore sedela... pa tako je pjevala... Čekaj, čekaj, Mirko til!« Pa sem nadaljeval

Nočem postelje v sobi pa Couch zofa

ali fotelj, ki se spremeni v mehko udobno posteljo za eno ali dve osebi. Tudi vse tapetne izdelke: madrace, otomane itd. dobite pri

FRANC JAGER, TAPETNIK
SV. PETRA NASIP 29
Telefon 20-42 Poglej pav. E!

Pisma

Primskovskega gospoda

VII.

Od Boga ustvarjene reči.

Ljubi brat Jernej, da si mi zdrav!

No, me veseli, da si vendar enkrat prišel do spoznanja, da moči nimajo za naše oči nobene barve; za naše ušesa nobenega glasu in nobenega živčnega nobenega cvenka; za naš nos nobene vonjave; za naš okus nobenega okusa; moči niso ne sladke, ne grenke, ne kisle in za naše otipavanje tudi niso ne gladke, ne hrupave, ne gorke in ne mrzle; pa so vendarle, četudi jih z nobenim čutnim ne občutimo. No, zdaj si vendar svojo moč zapisal. Misliš, da sedaj spoznaš vse moči v naravi? Med nebo in zemljo so moči, o katerih se nam niti ne dozdeva ne. Na Križu ali v Vodicih je bilo, da se te je irhašiti zbal. Saj smo ljudje tudi duhovi, toda vtelešeni, pa imamo prav take moči kakor breztelesni; toda teh moči še nismo zapisali, da jih imamo ki ne znamo jih še rabiti. Ko bi tebe srečal irhašiti, bi se te tako ustrašil in skočil pod pot, da bi si vse roge odbil.

V Avstriji je bilo, da je irhašiti delal nadlego v hlevu, pa se je tako ustrašil mojega papirja, da jo je kar pri lini ven potegnil in naredil v žično mrežo luknjo, kot bi erdenje velik prašič ven zletel. Pa boš vprašal, kako da sem to naredil. Natančno ne vem, sem že nekoliko pozabil. Pa kolikor se zamorem spomniti, sem tako naredil, da je poslani papir odseval podoba angela z gorečim mečem: irhašiti je podoba ugledal in se ustrašil tako,

z Zvonovi, s Cicibanom-Cicufjem, z Makom i. dr. Nobena pesem pa ni bila deležna takega odobravanja kakor Zabe in s presenetljivo naglico se je razširila tudi po ostalih nižjih razredih. Skoraj bi rekel: se preveč — kajti profesor, ki ima inspekcijo na hodniku, čuje večkrat iz posameznih razredov prave virtuozne v reaganju in kvakanju. Mladost je pač željna veselja in župančič je otroški duši čudovito postregel.

Kako je pospešil župančič med mostarskimi dijaki zanimanje za Slovence, sem videl na izletu z vodnega dijaškega društva. Društvo je priredilo na Durdjevan (6. maja), ko nimamo šole, izlet v Jablanico, ki je od Mostarja oddaljena proti severu približno toliko kakor Bled od Ljubljane. Izleta so se udeležili predvsem dijaki nižjih razredov, relativno večino med njimi so slučajno imeli muslimani in na mladih glavah so veselo kimali feski kakor mak na polju. Župančičeve pesmi so deloma znali na pamet tudi dijak, ki se niso pri meni učili lepospisja. Ko smo počivali, so me prosili, naj jim povem kako slovensko pravilico v slovenskem jeziku. Povedal sem jim zgodbo o Zlatorogu, o triglavski roži in bajnem zakladu v Bogatinu. Tedaj mi pa zastavi neki maleček važno vprašanje: »Kaj pa bi vi Slovenci storili, če bi se vam posrečilo od-

preti vrata v zakladnico v Bogatinu?« No, to bi bila pa kar hvaležna slovenska naloga za nižje razrede! Odgovoril sem, da bi najprej kupil od Italijanov Gorico in Trst z vsem, kar zraven spada, od Avstrijcev slovensko Koroško, od Grkov Solun z zaledjem, od Turkov pa Carigrad. Tedaj sem pa nekaj slišal: oglašil se je najstarejši udeleženec iz leta, musliman iz višjih razredov, in je ugotovil: »Vse se na svetu dobi za denar, samo Carigrad ne od Turčije! Leta 1453 je padel v roke islama za vse čase!«

Nisem mu hotel krhati njegovega verskega navdušenja, naj je bilo pristno ali nekoliko narejeno; saj bodočnost Carigrada ne zavisi od naših »sklepov« na zabavi v Jablanici. Postalo mi je pa nekoliko jasneje, zakaj se tako rekoč nikdar ne sliši, da bi v teh krajih prestopil kak musliman v drugo vero. Vidi se tudi, kako živ je v tukajšnjih muslimanih še spomin na dobo, ko je bil Carigrad središče islama, muslimanski Rim. Čas pa dela svoje: stari rod tukajšnjih muslimanov še pomni dobro, ko so se borili pod prerokovo zastavo za zmago polmeseca nad križem, mladini je pa v mnogem oziru že bližja in bolj znana Ljubljana ko Carigrad.

Ivan Dolenc,

V enem mesecu nad 20 dražb

Beda med Kočevci in Kostelci

Kočevje, 13. junija.

Malokateri kotiček slovenske zemlje je tako siromašen in zapuščen kakor je ravno kočevski in še malo nižje kostelski. Zemlja sama je trd kras. Če zasekaš vanjo, zasekaš v kamen in to še v slab, malo vreden apnenec. Nikdar se nista mogla kočevski in kostelski kmet pohvaliti s svojim poljem, pa tudi če je bila še tako ugodna letina. Toda v prejšnjih letih ni ne eden ne drugi gledal toliko na svojo zemljo in njeno rodovitnost. Naprtal si je na ramo koš, ga napolnil s tisoč malenkostmi in hajd! po svetu za zaslužkom. In je prinesel v začetku pomladi domov denar, ki mu je nadomestil plodno zemljo in njene sadove.

V tej krizi pa je tudi krosnji odklenkalo. Ne gre več. To pomlad so se vrnili Kočevci in Kostelci domov skoraj čisto praznih rok. Obradili so prav toliko sveta in obhodili prav toliko lokalov in hiš kakor poprej ali še več kakor druge krat, vse zastopni! Spomladi pa je treba imeti na kmetiji denar, vsaj za davke, daji je sto drugih prav tako važnih potreb. Pa ga ni! Tudi tisti denarni viri, ki so prihajali od ameriških dobrih stricov in tet, so zdaj usahnili. In sledijo potem javne prostoVOLjne in neprostoVOLjne dražbe. Topot v enem

samem mesecu, v juniju, nad dvajset in to v sodnem okraju, ki ni večji od dlani!

Kmetje gledajo s strahom in obupom v prihodnje dni. Z največjo muko in s težkim trpljenjem so ti ljudje spravili skupaj domek in tistih par njivic okrog njega. Ali naj gre vse to sedaj v tuje roke?

In sedaj že od aprila naprej dež na dež. Polja, ki so komaj sprejela vase kati in semena, so se zalila z vodo in zemlja jo ne more več požirati. Solnca ni, ki bi dalo moč in življenje celotni rasti. Tako pa bo seme segnilo in namesto polnih vozov, se bo jeseni vračal naš kmet praznih rok s polja. Edino travniki še nekaj kažejo. Trava je visoko pogrnala in sedaj čaka samo še prihodnjega kosca. Ti pa čakajo solnca. Kajti kdo bo sicer seno sušil, če ni solnca. Drugače bo tudi seno segnilo. Ko bo posijalo solnce z vso žarkostjo poletnega dne, tačas bo pri nas malo več življenja. Vzdignili se bodo zlasti Kostelci rano v božje jutro in se pogrnali po rebrih, šli čez Kolpo na Hrvaško proti Delinici in Ogulinu z bliskajočimi se kosami na hrbtu. In potem bo štirinajst dni krepkega dela. Nazaj grede pa se bodo vračali vendarle s kakšnim dinarjem v žepu.

Katehetska konference za vso Jugoslavijo

Za katoliške katehete osnovnih in srednjih šol ter za vse duhovnike, katerim so na srcu vzgojna vprašanja, bodo v letošnjih počitnicah 3., 4. in 5. julija konference v Zagrebu. Skupna orientacija je vzgojiteljem vedno koristna, za mnoga vprašanja nujno potrebna, zato bodo vsi Zagrebčanom zelo hvaležni, da so se za ta namen zavzeli in ponudili priliko. Jako je želeli, da se povabijo odzovemo v obilnem številu tudi Slovenci. Program je zelo aktualen. Kateri se konference udeležijo, naj se še ta teden priklade, da se jim preskrbi stanovanje. Naznanjajo naj, ali žele za prenočišče posebno sobo ali se zadovoljijo s skupno spalnico. Cena za vso oskrbo in stanovanje v skupni spalnici je 25 Din na dan, s posebno sobo pa 35—40 Din. Prihlasi naj se pošljejo Katehetskemu društvu v Ljubljani ali Mariboru, ali pa naravnost v Zagreb na naslov »Pripravniki odbora katehetskih konferencij« (dr. Oberški), Zagreb, Kaptol 29.

SPORED KATEHETSKIH KONFERENC V ZAGREBU

V ponedeljek 3. julija: O pol 8 Veni Creator, sv. maša, pridiga o osebnosti kateheta kot vzgojitelja (msgr. dr. J. Gunčević, prof. katehet v Žemunu). — Ob 9 otvoritev konferenc. Referati: Varnost verske in pravne vzgoje v nasprotju z modernimi strujami (Pavel Butorac, prof. katehet v Kotoru). — O načelih sodobne pedagogike (dr. Ante Cividini, ravnatelj v p.). — Učni načrti sploh, posebej za verouk na srednjih šolah (o. Dane Zubac, prof. katehet v Beogradu). — Sedanji učni načrt za verouk (Matija Domac, prof. katehet v Zagrebu). — Splošna načela za učni načrt na osnovnih šolah (St. Kramar, učiteljski prof. v Zagrebu). — Po-

drobni učni načrt za verouk v osmih razredih ljudskih šol (Evgen Kornfeind, katehet osnovne šole v Lašini v Zagrebu). — Popoldne ob 4: Od sv. Avgustina do delovne šole (F. Heffler, prof. katehet iz Zagreba). — Psihološke dispozicije sodobne mladine (J. Bogovič, gimn. profesor katehet v Mariboru).

V torek 4. julija: Liturgijsko gibanje (dr. M. Dolder, gimn. profesor katehet v Ljubljani). — Aktivno sodelovanje šolske mladine v liturgiji (dr. J. Kalaj, gimn. prof. katehet v Zagrebu). — Cerkvena umetnost kot pomoč za estetsko vzgojo v verskem duhu (dr. M. Markov, gimn. katehet v Varaždinu). — Cerkvena glasba in cerkveno petje kot vzgojno sredstvo (Ivan Kokot, kooperator v Samoboru). — Svetna beletristika v razmerju do verskega pouka (dr. J. Gunčević). — Popoldne ob 4: O pol treh: Ogled zakladnice zagrebske prvostolnice. — O pol štirih: Bratovščina Krščanskega nauka kot izvenredna pomoč za verski pouk v širših slojih (Karlo Grušič, dekan in župnik v Martinski Ves). — Praktična izvedba organizacije BKN (Mijo Lamot, župnik v Stupniku). — Verske organizacije šolske mladine, zlasti Marijine kongregacije (dr. Drag. Hren, prebendar zagrebske prvostolnice). — Sportne in prosvetne mladinske ter dijaške organizacije (Fran Babič, salezijanski duhovnik).

V sredo 5. julija: Ob sedmih: stanovska vprašanja katehetov v osnovnih in srednjih šolah (dr. Janko Oberški, prof. katehet v Zagrebu). — Končna redakcija vseh resolucij. — O pol desetih: Slovensna arhierjevska liturgijska vzhodnega obreda, ki jo služi prevz. g. dr. Dionizij Njarađi, križ. škof. Slovesna zahvala.

PROTI SONČNIH PEG ? ORISOL CREME !

blagu, ti bo srce lahko; če boš šel od svojega blaga, ti bo težko pri srcu. Ko je od mene šel, so mu ovce naproti prišle in kar domov jih je gnal. Tako sem imel voljo, da naj ima lahko srce, če bo šel proti svojemu blagu, in zgodilo se je. To je tako rekoč, da volja ustvarja, ali še bolj prav: iz ustvarjenih reči naredi, kar hoče. Kamenje, iz katerega naj bo hiša, mora človek skupaj zložiti, če hoče narediti hišo. Kamenje je nekaj, kar se prime; kar se pa prijete ne da, volja po svoji moči iz narave skupaj spravlja in nareja. Tako nekako je, nekaj temu podobnega...

Pa vendar ne misli, da je vse to, kar jaz pravim, gotova resnica; meni se le tako dozdeva, pa zna vse drugače biti. Pri moji gospodinjji je pa tako: včasih pravi: O, ko bi kak človek prišel in tole prinesel! Čez kake dva dni pa prinese kdo, kar želi... Ljudje me prosijo, da bi boljše srečo imeli, da bi se jih hudobni ogibali in dobri bolj na roko šli; pa se jim pomaga. Nekateri nikakor ne more službe dobiti: potlej jo pa dobi, ko tisto je, kar mu dam... Vi me le premalo ubogate; oče! pravijo Filomeni: Ti in pa gospod eta preumna; pamet imejta, pamet, da se vama ne bodo krave smejale. I, kaj pa je, če se nama goveje in človeške krave malo posmejejo, naj imajo tudi krave nekaj nedolžnega veselja! Naj nama oče povedo, kako je to, če — — — v hudi zimi na neugašeno apno mrzlo vodo vlijemo, pa se taka vročina naredi, da se les vnaže... To so ustvarjena čuda; nam se le zato čudno ne zdi, ker smo tega vajeni; pa so le čuda in mi si jih poslužujemo in jih v svojo srečo obračamo; po tudi v svojo nesrečo, če jih po svoji nevednosti ali nespretnosti rabimo. To so od Boga ustvarjene reči; če jih prav rabimo, bomo srečni, če napak, bomo nesrečni.

¹ Sledje navodila domačim kako si pomagati, ker je malo klake za živino; njim samim priporočam, naj sejejo veliko rži, če hočejo biti močni, ker se bodo s tem kite in mišice v telesu zredile, da bodo močni kot Samsoni.

² Namreč Lovro, brat župnika.

³ Konca manjka.

Samo zdravi lasje so lepi!

Da vam pa lasje ostanejo zdravi, jih je treba tudi negovati. Prhljaj je znamenje, da lasje niso zdravi in da preti izpadanje. Zaradi tega je potrebno, da se pri tel znaki takoj zatečete k pravemu sredstvu lasne nege. Tako sredstvo je staroznani klinično preizkušeni in od mnogih strokovnjaških avtoritet priporočeni

PIXAVON

in Pixavon-Shampooon

Pri stalni negi s Pixavon in Pixavon-Shampooonom preneha izpadanje las in prhljaj, lasišče, se okrepi in lasje dobe zopet svoj naravni sijaj, ter se dajo prav lahko frizirati. Tako imate zopet lepe lase, kajti zdravi lasje so lepi.

Kaj pravite?

Zadnjič, ko so imeli v Ljubljani profesorji svoje zborovanje, so imeli jezitenki, to se pravi z učno besedo filologi, vendarle preveč besede in so žal druge vrste strokovnjaki prišli bolj po redko do besede. Tako so se v glavnem kregali romanisti in slavisti, kdo naj ima glavno besedo pri sestavi slovenske čitanke. Na nekaj pa so učeni naši profesorji pozabili. Treba bi bilo poklicati k sestavi bodočih slovenskih čitank vsaj še botanike in zoologe, če ne še drugih.

Ali ne bi bilo vzpodbudno za učence slovensko mladino, če bi našla v slovenski čitanki mesto dolgočasnih Cankarjevih sestavkov o ljubezni do materinega jezika in do domovine na pr. kakšen članek »izpod peresa učenega botanika o ljubki cvetki veltnici, o kateri pravijo ljudje, da obrača svoj cvet po vetru in da je njena lepota v precejnji nevarnosti, kadar buči vihar. Prav tako bi tudi kakšen botanik mogel prispevati članek — čeprav ad hoc spisani — o tistih čudovitih rožah, ki so včasih črno-rumene, ko pa mine zimsko vreme, dobe kar lepe bujne barve in zelo budno pazijo na pravilno razporeditev barv. Zanimivo in poučen za neku mladino bi bil tudi članek o tistih rožah, ki imajo dvojen vonj, namreč za nekatere diše prav lepo, za nekatere pa zelo odurno.

Zoologi bi mogli prispevati zanimive sestavke o reptilijah. Te vrste živali je pri nas zelo mnogo, samo premalo znana in slovenska mladina res pogreba pouka o kameleonih, ki poljubno spreminjajo barvo, dalje o dvoživkah, o kačah (strupenih in nestrupenih), o krokodilih, martinčkah in zelencih. Tudi o matematični vedi bi mogla slovenska čitanka vsebovati prav zanimive sestavke. Saj smo slišali na proforskem zborovanju medlice, naj bo matematika, ki se je uče na srednjih šolah, strogo nacionalna. Morda bi kak profesor prispeval članek, da dvakrat dve ni vedno štiri, temveč, če tako nanesemo, celo pet, včasih pa tudi samo tri. To bi zanimalo mladino!

Fiziki bi lahko napisali v slovensko čitanko zanimive sestavke o vrtački, o magnetizmu zlata in drugih kovin, tudi papirja itd.

Kemiki bi pa mogli napisati krasen članek o škodljivosti pacifizma, ki tako zelo ovira mednarodno industrijo strupenih plinov. Ild., itd.

To bi bila po mojem vzorna slovenska čitanka, ne pa taka, ki vsebuje Prešernove in Zupančičeve pesmi, sestavke nekega Cankorja in škodljive citate st. Sava, Strossmajerja in že pozabljenega separatista Slomška!

Toda, če mi je dovoljeno vsaj še enkrat citirati Prešerna — ker nimam »ad hoc« napisanih citatov pri rokah — »vremena Kranjem bodo se zjasnila« in morda nam naš narodni napredek in napredek naše nacionalne vzgoje nekoč res še naklonila takšno čitanko!

Telo se lepša, koža postane enakomerno: zagorela lišaj izgine, izpuščaji trajno prenehajo, ako se pri solnčenju mazate z originalnim Niggerol oljem ali kremo za solnčenje in masažo ki se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah.

Drogerija GREGORIĆ, Ljubljana, Prešernova ul. 5.

Uboj

Škocijan, 11. junija

Kocjan Janez, bajtar v Zagradu 33, občina Šmarjeta, je postal žrtev zahrbtnega napada. Vračal se je v petek zvečer okrog 22 z dela, že blizu vasi ga je nekdo napadel. Napol mrtvega so ga našli ob 22.30, odnesli domov, kjer je večeraj jutraj ob 1 umrl. Sodna obdukcija je ugotovila 13 hudih ran najbrž s krampcem. Nesrečnej zapuša vdovo in pet nepreskrbljenih otrok. Za zločincem zaenkrat ni sledu.

Zločin ali nesreča

Kmetje iz Svetinji pri Dobričnici so našli v nedeljo zvečer v gozdu moškega z razbito glavo. Prepeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo. V ponedeljek popoldne pa je umrl. Ker je bil nezavesten, niso mogli ugotoviti ali gre za nesrečo ali zločin. Raztelesenje se do te ure še ni izvršilo. Pokojni je Kmet Feliks. 32 let star, iz Podlipe, obč. Ajdovec.

¹ V kamniškem okraju.

² Zločej, katerega H. v tem pismu nekajkrat porogljivo tako imenuje, podobno kakor ga je sveti Vianey n. pr. imenoval »dimnikarja«.

³ Na tem in še nekaterih mestih morda H.-ju pomeni Avstrija le toliko kot Niža ali Gornja Avstrija ali pa, kar je bilo Avstrije naseljene od Nemcev. Kraj sicer ni natančneje označen.

Ljubljanske vesti:

Naši poklicni fotografi razstavljajo

Zadnja leta so prav posebno posplošila zanimanje za fotografiranje in moderno fotografijo. Tako je tudi pri nas ob stanju poklicnih fotografov zrastle nov kader fotografov-amaterjev, ki jim fotografija ni kruh, ampak sport ali zabava ali umetniški užitek. Razstave teh, pod popolnoma svobodnimi vidiki ustvarjenih fotografij so pobudile zanimanje splošnosti in ustvarile netočno mnenje, da naši poklicni fotografi ne gredo s časom. Da je moglo to krivično mnenje sploh nastati, je vzrok dejstvo, da poklicni fotograf večinoma ne more in ne sme tega, kar bi hotel ustvarjati v fotografiji. Bistvo fotografije je v igri svetlobe in sence, v poduhovljenem podajanju doživljene trenutke, brez olepšav in kompromisov. In vendar je danes gotovo 90% vseh, ki gredo k fotografu, pa naj se celo zavedajo bistva umetniške fotografije, odločeni, da hočejo dobiti »lepo« slika, čeprav neresnično. Fotograf pa, ki vidi, kaj stranaka hoče, mora ubogati in pustiti svoje želje in umetniško stremiljenje v nemar, saj je fotografiranje zanj vsakdanji kruh, ne pa umetniško izživljanje. Da pa naši fotografi ne znajo delati le po politiziranih in konvencionalnih slikah, pa je sijajno dokazala letošnja razstava na velesejmu, na kateri razstavlja 20 poklicnih fotografov iz Ljubljane in drugih slovenskih mest. Okrog 150 fotografij, kopij, po-

večav in tehnično dovršenih tiskov in pretiskov kaže dela slovenskih fotografov v portretih, pokrajinskih slikah ter nastojnih in v posnetih notranje in zunanje arhitekture.

Razstava je takoj ob otvoritvi zbudila veliko zanimanje in obiskovalci velesojma so se vsi prav dolgo mudili ob slikah, ki so jih presenetile s svojo dovršenostjo. Splošni pohvali občinstva pa se je pridružila včeraj tudi pohvalna ocena strokovne žirije iz umetnikov, poklicnih fotografov in časnika. Škoda je, da so nekateri razstavljalci pokazali tako malo svojih del. Prepričani pa smo, da bodo na prihodnji razstavi, katero poklicni fotografom toplo priporočamo, pokazali vsi toliko levega, da si bo razstava morala iskati prostora v večjem paviljonu.

Prepričani smo, da bo razstava naših poklicnih fotografov uspešna tako v moralnem, kakor tudi v gospodarskem oziru. Združenje fotografov in razstavljalni odbor, ki mu je predsedoval g. Josip Pogačnik, si lahko čestitajo, saj je razstava dobro pripravljena, lepo urejena, bogato opremljena opozorila vso našo javnost, ki bo gotovo upoštevala zmoglosti in uspehe naših fotografov. Z željo, da bi tej razstavi sledila v kratkem druga, čestitamo tudi mi našim vrlim fotografom.

Sporod procesije presv. Rešnjega Telesa v stolnici

Ob osmih slovesna pontifikalna sv. maša. Po maši gre ob lepem vremenu procesija takole: Pred škofijo, Stritarjeva ulica, pred franciškansko cerkvijo I. blagoslov. — Wolfova ulica, Kongresni trg, pred spomenikom presv. Trojice II. blagoslov. — Udeleženi se ga tudi že prej tam zbrana šolska mladina. — Vegova ulica, Emonska cesta, Čojzova cesta, pred šentjakobskim znamenjem III. blagoslov. — Stari trg, Mestni trg, pred mestno hišo IV. blagoslov.

Razvrstitev:
I. Društva: 1. Kat. društvo rokodelskih pomočnikov. 2. Kršč. žensko društvo. 3. Krekova mladina. 4. Zastopstvo akademске zveze in kat. akad. društva, starešinstvo.

II. Ženske Marijine družbe: 1. Dekliška iz Lichenturna. 2. Dekliška iz Križank. 3. Uršulinska tretja. 4. Stolne kongregacije, kongregacija Marije Pomočnice. 5. Gospodice in gospe pri oo. jezuitih. III. Bandero Naše Ljube Gospe. Ženske svetilke. Narodne noše. IV. Bandero presv. Rešnjega Telesa. Moški svetilci. Stolne dijaške kongregacije. Moške Marijine družbe. Stolna Vincencijeva konferenca.

V. Deski in deklice, po pet v eni vrsti.

VI. Prva četa vojske z godbo.

VII. Mestni načelnik ali njegov zastopnik z občinskimi svetom. Zastopstva stanovskih zbornic in drugih javnih korporacij. Ravnatelj in nastavniki srednjih, meščanskih in strokovnih šol ter šolski upravitelji, v kolikor se ne udeležijo procesije s svojimi zavodi. Dravska direkcija pošte in telegrafa ter podružnica poštne hranilnice. Direkcija državnih železnik. Dravska Finančna direkcija. Drž. tožilstvo. Okrožno sodišče. Višje državno tožilstvo. Apelacijsko sodišče. Akademski senat in profesorji univerze.

VIII. Oo. frančiškani, duhovščina, Prsvetli z Najsvetejšim.

IX. Ban s komandantom divizije, pomočnik bana z načelniki oddelkov in šefi samostojnih oddelkov kr. banske uprave, konzularni zastopniki tujih držav, ostalo uradništvo kr. banske uprave in ostalih državnih oblastev občne uprave, ostalo drž. ter samoupravno uradništvo, oficirski zbor.

X. Druga četa vojske.

Verniki ob ulicah, kjer se pomika procesija, se naprošajo, da iz spoštovanja do evharističnega Boga okrase in razsvetle okna na cesto. — Občinstvo naj procesije ne trga. Krščanski takt zahteva, da se moški odkrijejo in da verniki pokleknejo, ko neso Najsvetejše mimo.

Svete maše so od 4 do 8 vsake pol ure, pa od 9 in pol 12.

Kaj bo danes?

Drama: »Okence«. Red Sreda.
Opera: »Jim in Jille«, opereta. Red B.
Kino Kodeljevo: Ob 20.30: »Quicke« (Lilian Harvey, Hans Albers).
Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva c. 20.

Dr. ŠVAJGER

ne ordinira do 10. julija

Kulturni obzornik

Louis Adamič: Dinamit

Povijest klasnog nasilja u Americi. Dozvolom autora preveo s engleskoga dr. B. Kojić. Izdala »Binoza«, Zagreb, 1933.

Zagrebška »Binoza« je izdala te dni že drugo Adamičovo knjigo (prva je bila »Smeh v Džungli«), »Dinamit«, zgodovino ameriškega delavskega gibanja 19. in 20. stoletja ali krajše: strahoviti dvoboj med ameriškim delavstvom in kapitalizmom. Avtor je večje in bistvo prebrskati vse vire, časopise in knjige, katere je z močno podrobnostjo razčlenil in vzdal v kritično zgradbo edinstvene zgodovine ameriškega delavskega-kapitalističnega boja, nasilstev, bomb itd. Naslov knjige točno odgovarja notranji misli, da brez dinamita ne bo boj dobojevan. Pisec razkriva življenje ameriških delavcev že iz prvih decenijev 19. stoletja; takrat so nanaglomali gradili železniške proge, kanale so vezali z veletočki, dvigali so tovarne itd. Če pa so med delom na močvirnih tleh ostajale množice na malariji obolelih trpinov, so prihajala nova krđela »gnoja« (evropski naseljenici), ki so upogibala hrbet pred čarom ameriškega dolarja. In ravno ti naseljenici pomenijo višek ameriške delavske tragedije. Med tem, ko so se domačini poskušali organizirati v skupnih stavkah, so sleherni tak poizkus porušili Evropeji, ki so stopili na njihovo mesto ter bili pripravljeni delati sleherno delo, ob sleherni uri in za kakršenkoli denar (evropski doletci se po večini namreč niso organizirali). Toda v 60. letih so začele delovati najprej tajne, kasneje pa javne organizacije delavcev vseh strok, narodnosti, barv in ver, katere so v svojih zahtevah za osemurni delavnik, za zvišanje meze in odpravo ženskih in otroških delavcev, nastopale s stavkami, bombami, sabotažo, a pri tem le ko-

rakoma dosegale osnovne pravice. Vladni in konservativni listi so namreč obsojali vsa ta dejanja kot delo norecev in zahtevali — namesto pravice — še bolj sistematičnega oboroževanja zvezne vojske in milice. In to je čisto razumljivo; saj so javno mnenje ustvarjali le težki denarneži v parlamentih in tisku in le levji odpor organiziranih delavskih mas je mogel vsaj malo odbiti ostrino nasproti jim stoječih trustov.

Plastično opisuje Adamič nasilja oblastev ob stavkah, epikurejsko življenje ameriških mogotcev, najbolj pa razdijanost in zagrizenost krvavega dvoboja. Posamezna poglavja, ki nekako zaključujejo v sebi zaokrožena razdobja (z žigom večje ali manjše krave napetosti med obema nasprotnikoma) so v resnici dokument čudovitega poznavanja anglosaksonске duševnosti, v katero je Adamič iz izredno bistrostjo prodrl; še posebej moramo to poudariti, če upoštevamo dejstvo, da je Adamič slehernemu gibanju ali dogodku dosledno poiskal vzrok in učinke. Niso torej ta poglavja naznana zgodovina krvavih borb med ameriškim prebivalci, katerih svojstvo je, da so bogati postajali bogatejši, a siromaki siromasnejši, marveč je to kritičen prerez zgodovinskega opazovalca in kritika. Knjiga nas končno pripelje do današnjih dni, kjer pa je avtor že malce bolj zgoč; vsekakor je tu sam doživel strahotne denarne razlike ameriških prebivalcev. Vsekakor je Adamič »Dinamit« tudi za nas Slovence, ki imamo onkraj Jure dosti svoje krvi, prebridek dokument trpljenja vseh, ki so kot »gnoji« ginili pod nasiljem ameriških mogotcev.

L. G.

Produkcija drž. Muz. akademije iz Zagreba

V vrsto produkcij ljubljanskega konservatorija (o katerih bomo v celoti še poročali) je stopila v ponedeljek pop. produkcija gojenecv zagrebske akademije. Menda se je to zgodilo prvič, toda dejstvo ima svojo upravičenost.

niški pregled novincev na vseh onih šolah, kjer so se ti vpisali.

© Združenje dimnikarjev naznanja svojim članom, da je umrl najstarejši član g. Frane Vrbovec. Pogreb bo v sredo ob pol 18 iz Rožne doline, cesta VII. št. 16. Člani se vabijo, da spremljajo pokopnega tovariša na njegovi zadnji poti. — Predsednik.

© I. sklepna produkcija državnega konservatorija bo v petek dne 16. junija ob 20 v Filharmonični dvorani. Nastopita absolventi srednje šole drž. konservatorija oddelka za čelo Bajde Oton in Gallatia Reinhold (klavir). Spored je naslednji: I. Gallatia zaigra na klavirju Beethovnov Rondo v G-duru in Brahmov Scherzo v Es-molu. Drugo točko sporeda tvori Krealova sonata za čelo in klavir. Izvajata jo Bajde Oton in Gallatia Reinhold. V tretji točki nastopi zopet g. Gallatia ter zaigra Sukovo Večno nošenje v D-molu. Sklepno točko produkcije tvori Saint-Saensov I. koncert za čelo in klavir, ki ga izvajata Bajde Oton in Gallatia Reinhold. Bajde Oton je iz šole prof. Emerika Berana, Gallatia Reinhold pa iz šole prof. Janka Ravnika. — II. sklepna produkcija bo 19. III. pa 21. junija, obe v Unionski dvorani. Sedeži po 5 Din in stojšča po 3 Din se dobe v Matični knjižarni.

© Promet v odgonski postaji. Stara navada raznih sumljivcev in delomrznicev je, da se prav radi v velikem številu zatečejo v Ljubljano, kadar je tu velesojem. Na ljubljanski velesojem so prišli sumilji ljudje prav iz vse države z najbolj različnimi nameni. Ljubljanska policija pa je zelo pozorna in je v tem času, kar je velesojem, polovila vse polno teh ljudi in jih izročila mestni odgonski postaji. Sedaj so zapori odgonske postaje stalno polni in redno odhaja iz Ljubljane kar po več ljudi hkrati s prislilnimi potnimi listi. Nekateri teh delomrznicev pa so celo tako predrzni, da pridejo potem še na velesojem prosjačiti in se s prislilnimi potnimi listi nekako legitimirajo, češ, prislilni potni list velja samo do Karlova, naprej pa bom moral peš! Nekateri teh prosilcev se potem kar pohvalijo s svojimi »poslovnimi uspehi«.

© Mušičeve stipendije še ni. Poročali smo o stipendijah pokojnega Mušič-beja, ki jih je zapustil za ljubljanske akademike in brezposelne. Med tem, ko je bilo med dijače že razdeljenih 25 jurjev, pa brezposelni iz te stipendije niso dobili še nič. Mestni socialni urad denarja še ni dobil in ga seveda tudi razdeliti ne more.

© Razpis za napravo lesene zložljive barake za počitniško kolonijo. Mestno načelstvo v Ljubljani razpisuje delo za napravo lesene zložljive barake za počitniško kolonijo v Mednem. Popis vseh del in podrobne informacije se dobe v socialno političnem uradu med uradnimi urami v Mestnem domu vrata št. 45-II. Proračun je predložiti v skrajšanem roku do 16. junija 1933 do 11 dopoldne.

© Akrobati imajo predstavo danes ob pol 9. Jutri ob 6 in ob pol 9 zvečer. Vsaka predstava nov program, visoko eno kolo.

© Nesreče pri delu. V Naglasovi tovarni se je včeraj ponesrečil 35-letni mizar Jakob Koprive iz Zaloga 30. Stroj ga je zagrabil za levo roko in mu jo občutno poškodoval. — Na Mirju je padel s stavbnega odra v klet 36-letni zidar Matija Cimerman iz Askerčeve ulice. Poškodoval si je desno nogo. V vasi Sv. Jošt je padla in si poškodovala levo nogo 70-letna občinska uboga Ivana Šubice.

© Specijalno izbiri modnih hlač in pumpare dobite najceneje pri Preskerju, Sv. Petra cesta 14. U. F. nogavice ter razne res trpežne svilene, flor in kratke nogavice ima trdka Miloš Karničnik, Stari trg.

Kranj

Velik praznik za mladino in odrasle je bil preteklo nedeljo; dan prvega sv. obhajila. Farna cerkev je bila nabito polna ljudstva. Letos je bilo pri prvem sv. obhajilu 126 otrok, med temi 93 iz Kranja, ostali pa spadajo v okoliš primskovske šole. Po obhajilu, oziroma po maši, so prvoobhajanci v spreduv odšli v dvorano Ljudskega doma, kjer jih je Marijina družba pogostila z mlekom in pecivom, vmes pa so se vršile deklamacije, tako da so se otroci prav dobro zabavali. G. kateheta Žužku in g. kaplana Koširju gre zahvala za tako lepo aranžiran in uspel dan prvega sv. obhajila, ki bo ostal v neizbrisnem spominu mladih otroških duš.

Privrkat po Jezerski cesti bo letos krenila procesija na praznik sv. Rešnjega Telesa. V Kokrsko predmestje je dosedaj krenila vsako drugo leto in je vedno zavila mimo Marijanišča nazaj v mesto. Letos pa bo šla procesija še naprej do ovinka Jezerske ceste, kjer bo pred vilo g. Koldar, nato pa se bo vila po Jezerski cesti naprej do nadarbinske hiše in odtam bo mimo pokopališča krenila v mesto.

Razstava na državni tekstilni šoli v Rožni ulici bo letos odprta od 15. do 18. junija.

Dogodki v Laškem končani

Laško, 12. junija

Poročali smo že o redukcijah rudarjev v Hudijami pri Laškem, ki so bile izvršene 28. februarja. Kakor znano, je vodstvo rudnika v Hudijami reduciralo poklicne rudarje brez postranskih dohodkov, medtem ko je posestnike-rudarje obdržalo v službi. S tem se je umetno povečala brezposelnost, katere povzroča glad. Umevno, da so se rudarji, posebno žene reduciranih rudarjev temu uprle in zahtevale, če je res potrebna redukcija, naj se reducirajo rudarji-posestniki, poročeni rudarji s kopicami otrok, ki nimajo drugih dohodkov, pa naj ostanejo v službi. Ker so žene precej glasno zahtevale pravično razdelitev kruha, so aretirali v soboto 4. marca načelnika II. rudarske skupine v Hudijami g. Lešnika. Ko pa je delavstvo 5. marca hotelo vprašati, je nastalo kričanje, da je posredovalo orožništvo. Ob tej priliki je bilo aretiranih v Laškem še pet drugih oseb, dva rudarja, trije nerudarji. Med njimi tudi g. Ivan Deželak, posestnik in zasebni uradnik v Laškem. Vsi skupaj pa so bili z Lešnikom poslani še isti dan, to je v nedeljo 5. marca v zapore okrožnega sodišča v Celju. Po 18 dnevnih preiskavi so bili 23. marca izpuščeni.

Danes pa je dobil g. Ivan Deželak od okrožnega sodišča v Celju rešitev, da je kazensko postopanje radi čl. 8 in 18 zakona o zaščiti države po § 108 k. p. ustavljeno.

Celje

© Procesija na praznik sv. Rešnjega Telesa. Ob 8 jutraj bo v župni cerkvi slovesna sveta maša, po sveti maši se začne okrog 8.45 procesija, ki gre iz župne cerkve v Gosposko ulico, nato čez Dečkov trg, Prešernovo ulico, Kralja Petra cesti, Cankarjevo ulico, čez Krekov trg, Aleksandrovi cesti na Glavni trg in nazaj v farno cerkev. Vrstni red isti kot smo ga objavili v nedeljski številki. Obe meščanski šoli in vse osnovne šole razen belo oblačnih deklic se zberejo pri zadnjem blagoslovu ob 9.45 dopoldne na Glavnem trgu. Po procesiji bo v župni cerkvi še ena sveta maša. Hišni posestniki ob ulicah, kjer gre procesija, se naprošajo, da okrase okna. Med procesijo vladaj red in mir. Gledalci naj se obnašajo dostojno in izkažejo Najsvetejšemu dolžno čast.

© Seja Vincencijeve konference bo drevi ob 8 v Domu. Ker je to zadnja seja pred šolskimi počitnicami, prosimo zanesljivo vse odbornike, da se je polnoštevilno udeležijo.

© Umrlj so v javni bolnišnici Hajnske Alojzija, 12 let, hči kočarja s Kristan vrha pri Sv. Petru na Medvedjem selu, in Blaž Pezdevšek, 79 let, občinski revez iz Sopot pri Šmarju, Ožek Antonija, 59 let, dinarica iz Laškega, Nendl Marija, 72 let, delavka s Kalobija in Zagorci Andrej, 78 let, hlapec iz Trbovelj. N. v. m. p.

© Lastniki fjakerskih voz v celjskem okraju, ki so prijavili svoja vozila in oddali prometne knjižice pri okrajnem načelstvu v Celju, naj čimprej dvignejo evidenčne tablice pri pristojnem občinskem uradu.

© Ukinitvev električnega toka. Elektrarna Fala sporoča, da bo v nedeljo, dne 18. t. m. od 7 do 14 ukinila vsled raznih popravil dobavo toka za mesto Celje in okolico.

© Tatvina kolesa. Dne 11. t. m. je bilo okrog 10 zvečer na Ponikvi ob j. z. izpred neke gostilne ukradeno moško dvokolo, znamke »Waffenrad«, št. 3.100.935, črno pleskano, vredno okrog 1000 dinarjev.

© Izgubljenost. Dne 10. t. m. je bila med 7 in 8 zvečer izgubljena od Lisc do Celja zlata ženska zapustnica, vredna okrog 300 Din. — Dne 12. t. m. popoldne je bila med potjo od Celjske koče do Zavodne izgubljena zlata moška verižica, vredna 800 do 1000 Din.

Vransko

Podjetni otroci. Ljudsko šolski otroci iz Brodov pri Vranskem so priredili v nedeljo popoldne na kozolecu g. Ručigaja igrice »Carevič Ivan«. Igrali so prav ljubko. Ves dobiček te prireditve so otroci darovali onim svojim sošolcem, čijih starši nimajo niti toliko, da bi svojim otrokom mogli kupiti dovolj kruha. Prireditve je nadzorovala ga. Stiličević, vodila pa Kok Angela, ki poseba prvi gimn. razred v Celju.

Sv. Medard je zmagal nad sv. Barnabo. Tako namreč pravijo, ker je tudi v nedeljo pri nas deževalo. Ako bi pa bilo v nedeljo lepo vreme, tedaj bi se vreme spremenilo. Sedaj pa bo baje ves mesec slabo vreme. Ljudje že obupujejo in s vprašujejo, kaj bo s poljskimi pridelki. Vsak dan skoro dežuje, deloma tudi z značajem nevihte. Vsi poljski pridelki že zelo trpijo vsled vedne vlage. Posebno hudo so prizadeli meljarji, ki so stivali v teh težkih časih toliko upanja na izkupiček hmelja, čigar cena je tako lepo kazala. Pa tudi fižola, krompirja in žita ne bo veliko, če bo še nadalje tako vreme.

Ljubljanska drama: Okence

Kot zadnjo letošnjo novost v drami smo dobili Olge Scheinplugove veseligrice »Okence«. Delce je res veselo in skraj prebaja v burko, v glavnem pa privlačna gledališka igra. Ga. Olga Scheinplugova je igrala Narodnega divada in smo jo kot pisateljico in igravko pred dvema ali tremi leti spoznali osebno. Tudi njeno »Okence« ne more zatajiti odrskega obzora, pisatelja in pesnika povsod nadkrijuje igravec. Količjak občutljiv gledalec izprevidi, da je komični problem, v katerem se spajata domislila in smešnost življenja, tedaj slučaj in značaj obnem, izveden sicer pač na neki pesniški disciplini, da pa je še osnova sama bolj igravski domislek, zlasti pa je izbraba komičnosti občutena večinoma igravsko, da celo uhaja v igravski ekstempore in stopa v plitvine, ki gledalca izredno zabavajo, umetnosti pa niso v prid. To me morda zdi potrebno povedati, zakaj delo samo ima mnogo vsele prostodušnosti, odkriva z moško gotovostjo smešno tipičnost velikomestnega življenja, skratka nič ženskega ni v njem, zlasti v izrazu ne, in prav nič ni sentimentalno — ostaja pa le preveč delo igravca, ki igra s publiko in ni delo umetnika, ki ustvarja publiko. V celoti je tudi preveč raztegnjeno.

Vendar je popolnoma v redu in za gledališče dobro, da smo dobili to delo; prav gotovo se bo še prihodnje leto mnogo igralo. Tudi se že davno ni zgodilo, da bi skušalo občinstvo pri odprtem odru ploskati igravcem — zaradi dotipov. Delo je tudi igravsko prav sočno zajeto. Sloni v glavnem na igri g. Gregorina, ki igra privatnega docenta Jakoba Johaneke, gospe Rakarjeve kot gospe Dinybylove in gospe Gabrijelčičeve, ki igra njeno hčer Rožico. Jakob Johaneke je profesor z vso komiko, kot jo navadno pripisujejo temu stanu; zaverovan v svoj predmet, pozablja, tuj življenju, zlasti ljubezenskimi stvarer, doživlja svojo slučajno pianost iz »okence«, praznino, v spominu in grozo svojih namiselnih nečloveških dejanj, ki jih hoče uporabiti

Dve dekleti, ki jima ni mar dela

Nežika se pretepa s policaji

Ljubljana, 13. junija.

Mlado, rdečelično dekle, staro 20 let, Nežika, se je danes predstavila malemu senatu. Potepa se okrog in pretepa s policaji, če pride v Ljubljano. Pred sodniki je kratkobesedna in rezka. Predsednik: »Zakaj ste bili zadnjič kaznovani?« Obtoženka: »Zaradi tepeža kakor sedaj!« Predsednik: »S policijo ste se tepli?« Obtoženka: »Da!« Čudna je njena zgodba. Bilo je 16. maja proti večeru v Tivoliju pri Cankarjevih brezah. Stražnik jo je zalotil, prijel in peljal na policijo. Pa je stražnika ozmerjala in osuvala, pozneje pa še drugega na policiji ugriznila v roko. Nežika je vse priznala.

Nedavno je zapustila zapore. Mesece dni je doma delala. Predsednik: »Kako ste prišli v Tivoli?« Obtoženka: »Peš z Dolenjskega. Doma se mi ne ljubi garati na polju.« Preds.: »Kam ste hoteli iti?« Obt.: »Tja v Šiško k prijatelji spat.« Preds.: »Kje stanujete?« Obt.: »L. no tam v Šiški!« Preds.: »Šiška je velika!« Obt.: »Seveda je!« Preds.: »Kako ji je ime?« Obt.: »Režika!« Preds.: »Režik je dosti na svetu.« Obt.: »Seveda. Prijateljica je tudila. Preds.: »Po kaj ste prišli v Ljubljano?« Obt.: »Po obleko!« Preds.: »Kje jo imate?« Obt.: »V Vodmatlu!« Preds. ironično: »Režiko v Šiški, obleko v Vodmatlu!«

Stražnika Josip Udovič, ki ga je ugriznila v roko, in Anton Junc sta kratko povedala, kakšne sitnosti sta imela pri aretaciji Nežike. In Nežika je bila obsojena na tri mesece strogega zapora. »Tri mesece? Kazen je previsoka!« je vzklila.

Micika pa krade

Ljubljana, 13. junija.

32 letna Micika iz Ljubljane je napravila karijero kot specializirana za tatvine po trgovinah. Nešteto krat je že bila kaznovana. Predsednik ma-

lega senata ji je danes po vrsti našteval nove grehe rekoč: »Torej priznate? Samo tatvino razpršilnika! Drugih tatvin ne! Ali ste vzeli pri Škopecu 4 zlate verižice?« Obtoženka: »Nisem tam bila. Samo 15. februarja sem vzela 5 verižic in za tem bila že sojena.« Predsednik: »Ali poznate Amalijo Tršanovo?« Obtoženka: »Vem, kje je. Saj je moja sošolka. Pa nisem bila pri njej in vzela 620 Din.« Predsednik: »Pri Jesih Mariji ste veliko zbrali, pa malo vzeli, samo par nogavice.« Obtoženka: »Nabrala sem blaga za 100 Din, pa nisem vzela.«

Priča zlatar Edvard Škopec je povedal, kako je hodila k njemu izbirat zlatino. »Izbirala je, pa ni kupila. Verižice so bile vredne 1000 Din pravila mu je, da se bo poročila z nekim bogatim trgovskim sodrnikom. Priča Milena Huber, modistka pri Amaliji Tršanovi: »Jo dobro poznam. Prišla je izbirat klobuk. Noben se ji ni dopadel. Kuverta s 620 Din je bila polna klobukov.« Obtoženka: »Kaj? Tam nisem bila!«

Tudi pri Mariji Jesihovi niste bili?« Obtoženka: »Da, tam sem pa bila.« Priča Jesihova: »Jo poznam iz trgovine. Prejšnji dan je kupila malenkost. Pa me je ogojčevala za kovača. Drugi dan pa je izbrala blaga za celo balo, nogavice zase, za otročička, za služkinjo in gumb za posteljno odedo. Za moža je hotela poseben dežnik. Račun je bil čez 500 Din.« Predsednik obtoženki: »Koliko ste plačali?« Obtoženka: »Vse je zneslo okoli 250 Din! Možen dežnik je bil samo 85 Din!« Priča: »Pravila mi je: Ah, veste, moj mož zmerom izgubi dežnik v gostilni. Zato mora imeti ekstrakljuko. Kar tri ure sem ji stregla.« Predsednik: »Takega odjemalca ni vedno?« Priča: »Sprva sem bila kar vesela in sem si mislila, če bi bila vsak dan ena taka. Toda gorje mi!« (V dvorani smeh.)

Micika, ki je nepoboljšljiva tatrica, je bila obsojena na 1 leto in 3 mesece strogega zapora. Sodbe ni hotela sprejeti in je začela silno ihteti.

bilo mogoče več rešiti. Požar je moral nastati tik pod streho kozolca, ker je bil najprej zgornji del ves v plamenih. Zato požara tudi ni nihče opazil, dokler ni popokala opeka in je plamen imel prosto pot kvišku. Ker je kozolec stal izven trga na samem, ni bilo nobene nevarnosti, da bi se požar razširil dalje. Zanimivo je, da je ta kozolec zdaj že tretjič pogorel.

Vse kaže, da je bil ogenj podtaknjen. Morda je bil kdo ognjegasec nevoščljiv njihove zabave. Nekdo, ki pa ni član gasilskega društva, je seveda hotel tudi to nesrečo izrabiti v svoje »človekoljubne« namene in se je širokoustno izrazil: »To je delo naših nasprotnikov! Ni težko uganiti, koga je s tem mislil. Morda pa bi se dalo pri tej priliki zopet nekaj neljubih ljudi spraviti v preiskovalne zapore.

Maribora. — Kot zadnja letošnja nova sv. maša v dekaniji bo pa na Raki 16. julija in sicer jo bo opravil duhovnik-novomašnik križiškega reda g. Leopold Božič, pridigar bo g. Ciril Lekšan, O. T., iz Ormoža. Naj sledijo redovnim še svetni duhovniki-novomašniki!

V procesu pred državnim sodiščem zoper Brodarja in tovariše je branitelj dr. Krek sklenil, da se na neko sodbo deželnega sodišča v Ljubljani izpodbija verodostojnost oročnika, ki je nastopil kot priča. Ker je bil v našem listu oročnik Ambrožič Vid naveden kot ta nezanesljiva priča, lojalno izjavljamo, da je bilo to ime zamenjano in da proti Ambrožiču ni bilo ničesar označenega zoper njegovo čast.

Za brezposelnega očeta 6 otrok v Kočevju sta darovali dve služkinji-tretjerednici 40 Din. Večraj upokojeni šolski ravnatelj, danes dve služkinji. Plemenitima darovalkama prisrčni: Bog bo povrnil!

Z motiko po glavi. Gorenc Franc, 36 let star, iz Cerovca, obč. Trebelno, je srečal soseda in se z njim sprl zaradi neke poti. Sosedi je imel s seboj motiko, s katero je med prepričkom udaril Gorencu po glavi in ga hudo poškodoval.

Žena in rejenka sta ga namlatili. Prijatelj Anton, 62 let star, iz Rakovnika, obč. St. Rupert, se je sprl z ženo in rejenko. Ti dve sta ga pa z orodjem tako zmlatili po celem životu, glavi in roki, da je moral iskati pomoči v bolnišnici.

Urejena prebava in zdrava kri se doseže z dnevnim uporabo pol čaše naravnih »Franz-Josef-grenčice«. Strokovni zdravniki za motenja v prehrani hvalijo »Franz-Josef-vodo«, ker pospešuje delovanje želodca in črevesa, preprečuje oteklost jeter, zvišuje izločevanje žolča in sečnice, poživlja izmenjavo snovi in osvežuje kri. »Franz-Josef-grenčice« se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Reko si je izpahnul. Štular Franc, 17 let star, cestarjev sin iz Radovč, obč. Božakovo, je pokladil živini. Pri tem je stopil na nepravo desko, ki se je premaknila, padel je ter si izpahnul desno roko v rami. Zdravi se v bolnišnici usmiljenih bratov v Kandiji.

Umna reja kunccev. Spisala dr. Andrej Jenko in Alfonz Inkret. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Cena izdoda Din 46.—. Kuncereja je postala v teh časih zelo važna gospodarska panoga, zlasti še za revnejše sloje. Ako imaš kolikolič prostora bodisi na dvorišču ali kje druge si lahko sam postaviš skromen hlevček oziroma kletko za skromno žival domaćega zajca. Žival ti ne dela veliko sitnosti in preglavice. Zadovoljna je z odpadki jedi, ki sicer pridejo na smetišče, poleti je pa zadovoljna s krmo, ki jo dobi za prav nizko ceno, ali jo sam nabereš v gozdu na sprehodu. Reja do-

Zavrtki in tablete ima, o Bayerjev križ!

Če bode te pazili na ta zaščitni znak, bode te vselej dobili pristni Pyramidon ter ne boste nad njim nikdar razočarani pri glavobolu in migreni.

V z. Jugela k. d. Zagreb, Gajeva 32. Oglas je registr. pod št. br. 3453 od 31. V. 1933.

mačih zajcev je zelo hvaležna in se obilo izplača. Meso domaćega zajca je zelo okusno, lahka ter zdrava jed, ki za teletino kar nič ne zaostaja. Pričujoča brošura vsebuje vse, kar mora vedeti vsak, ki se bavi s kuncerejo. Knjižica je bogata z ilustracijami, z vzorci hlevčkov, raznih vrst in pasem domaćega zajca. Nudi veliki koristni nasvetov, razpravlja o negi, zdravlju in boleznih, ter koristi te ljubke domače živali. Vsem rejcem kunccev knjižico toplo priporočamo.

Slovenci, ki potujete v Zagreb, ne pozabite obiskati slovensko gostilno Vladimir Černe, Radičeva ulica št. 1 (u dvorišču) tik Jelačičevega trga.

Veliki koncert Pevske zveze

Zbore opozarjamo, da bomo sprejemali priglasbe samo še ta teden, to je do 19. junija. Prosimo, naj nam ne zavirajo dela z zamudnimi prijavami.

Gg. župnike in pevovodje prosimo, naj pripravljajo tudi ljudsko petje, kakor smo sporočili v »Slovenču« 11. junija. Le zadnjo pesem »Kristusu Kralju« bomo po želji kn.-šk. ordinariata zamenjali z ono ljudsko »Angel Gospodova«, ki jo je priredil dr. Kimovec in se dobi v Jugoslovanski knjigarni po 2 Din. Da ne bo različitje v besedilu, je treba, da se vsi nauče enotno samo po tej izdaji. Refren se ponavlja pri vseh kiticah isti. Peli bomo vseh šest kitic.

Ljubljanski velesciem podaljšani do vključno 13. junija VSTOPNINA DIN 5- po 19. uri vstopnina na vinski oddelek tudi znižana.

Požar med gasilsko veselico

Konjice, 12. junija.

Včeraj je imelo tukajšnje prostovoljno gasilno društvo pred svojim gasilnim domom v gornjem delu trga svojo letno veselico. Ko je v večernih urah postalo precej živahno razpoloženje, je nenkrat nekdo okrog 22 začel klicati: Goril! Prvi hip so vsi mislili, da je to le neumestna šala. Toda kmalu je prišel nekdo naznaniti, da na spodnjem koncu trga v resnici gori Ogorečev kozolec. Med tem časom je ogenj udaril že skozi z opeko krito streho in stolp farne cerkve je začel v krvavo-rdečem sijaju. Gasilci so takoj skočili na brizgalno in oddrli na mesto nesreče. V stolpu je kmalu začelo biti plat zvona. Ko so dospeli gasilci k pogorišču, je bilo že vse v plamenih. Opeka se je naglo rušila s strehe radi velike vročine. Kozolec je bil založen s senom in posušeno deteljo, česar pa ni

— Nosečim ženam in mladim materam pomore naravna »Franz-Josefova« grenčica do urejene želodca in črevesja.

za svoja predavanja in razprave. Vsa vrsta smešnih zapletljajev je zapletena v ljubzensko spoznanje, ki se ugodno reši v zmislu ženske praktičnosti in učenjaške preprostosti. G. Gregorin je svojega komičnega junaka igral s prepričevalno igro in estetično umerjenostjo in je pokazal, da postaja mnogostransko uporaben igralec, zanesljiv umetnik predvsem v oblikovanju značajev. Ga. Rakarjeva ima v gospe Dinybylovi svojo junakso partijo, ki jo igra celo s precejšnjo drastičnostjo, ki pa igri ni v kvar — saj je samo igra. Tudi ga. Gabrijelčičeva je prav dobra Rožica v mislu igre; če bi bila manj oglata, bi igra našla ton, ki ni v skladu z okoljem — čeprav se nam vnovič čudno zardi vse okolje take in take družine, njenih stanovanec in obiskovalcev v četrtem nadstropju. Mnogokdaj se pri tej Pragi spominimo na Spreobrnitev Ferdise Pistora. Odlična proletarska tipa Toneta in Lojza sta plastično igrala gg. Plut in Potokar, policijskega komisarja g. Bratina in g. Zeleznik je svojega drobnega študenta Diviška izdelal z intimno komiko in ga postavil kot zadnje zadoščenje veseljem občinstvu. Režija je v rokah g. O. Šesta, kakor vedno tudi scenično presenetljiva, čeprav si v tem okolju sobe z neskončno bežeto globino ne morem razlagati drugače kot zanimiv kulinski dovip.

Kakor rečeno, vesel konec precej neveselemu in nemirnemu gledališkemu letu.

F.K. Daljše poročilo o Molierovem Tartuffeu se je zaradi odsotnosti našega poročevalca nekoliko zakasnilo. Objavimo ga prihodnjič.

*

Poljski književnik v Ljubljani. Včeraj je prišel s svojega potovanja po Jugoslaviji poljski književnik dr. Tadeusz Nittman v Ljubljano, kjer si misli ogledati nekatere kulturne institucije, nato pa še letoviške bisere, Bled in Bohinj ter po možnosti zgodovinska mesta (Celje, Ptuj). Prepotoval je južno Srbijo, Črno goro, Bosno in Hercegovino, nato pa je krenil naravnost v Ljubljano. Za Slovenijo je ves navdušen in pravi, da so spremljali Poljaki že v zgodovinski vse narodne in kulturne boje Slovencev ter jih občudovali; posebno pa čuti za nami danes bolest narodnega razkosanja, ko živi blizu pol milijona Slovencev v Italiji in Avstriji brez slehernih narodnih pravic. G. Nittman bo, če bo le utegnil, predaval v Ljubljani o poljski literaturi mlade in najmlajše generacije.

Koledar

Sreda, 14. junija: Bazilij, cerkveni učenik; Elizej, prerok.

Novi grobovi

† V Kranju je včeraj na svoj 78. rojstni in godovni dan mirno v Gospodu zaspal g. Anton Engelmann, posestnik. Pokopali ga bodo na praznik sv. R. T. ob 3 popoldne. Naj miru počiva! Zalujocim naše iskreno sožalje!

† Na Stari Vrhnikih je v ponedeljek ob 4 zjutraj mirno v Gospodu zaspal 87 letni Pavel Čelšnik, podomače Jereb. Mož je v svojem življenju bil vedno eden izmed onih redkih korenin, ki ponosno in neustrašno kažejo znamenje svojega krščanstva. Naj v miru počiva! Zalujocim naše sožalje!

Ostale vesti

— Vsaka anketa je odveč! Z ozirom na pismeno anketo glede onega zloglasnega § 171 omenimo, da je vsaka debata o tem, da se uvede uporaba antikoncepcijskih sredstev ter določi potrebnost splava, ako govori za to evgenska ali socijalna indikacija, popolnoma odveč, ker vsaka je kolikolič poštena in krščanska žena mora odločno biti proti. Katoliška cerkev je in bo vedno obojalec ter prepovedoval ubijanje, zlasti pa prepoveduje ta novodobni botelemski umor. Vsako propagiranje za omejitvi se je obenem propagiranje za legalno profanacijo materinstva.

— Marijanišče v Ljubljani. Po smrti vodje blagopokojnega prelata Andreja Kalana je upravni svet Družbe sv. Vincenca začasno poveril upravo Marijanišča gg. podpredsedniku župniku F. Finžgarju in prof. dr. A. Levčniku. Vse prošnje za sprejem v dijaški konvikt Marijanišča, Poljanska 30, in v deško osnovno šolo naj se naslovijo na upravo Marijanišča kakor doslej. Kdor se pa osebno zglaš, prošnjo za dijaški konvikt tudi lahko odda prefektu prof. A. Anžiču, za osnovno šolo pa prednici s. Hermini Resman. Prošnje naj se vložijo čimprej, najkasneje pa do 31. julija. Odgovor o sprejemu prejme vsakdo pismeno obenem s prospektom. Prošnje je priložiti krstni list in zadnje pričevalce.

Tabor bojnikov v Mokronogu, ki bo v nedeljo, 9. julija, bo po desedanjih izgledih veličastna manifestacija za mir, svobodo in pravičnost. Vršijo se velike priprave, da bodo gostje čim prilaznejše in lepo sprejeti. Zato so vabljene ne le bivši vojniki, temveč vsi, ki žele preživeti nekaj veselih ur med prijaznimi grlici pri veseljih ljudih na lepem Dolenjskem. Iz Ljubljane bo vozil poseben vlak in je dovoljeno polovična vožnja. Za prehrano in vožnjo je določena cena 45 Din. Prijave sprejemajo v Ljubljani: Trgovina »Oriente«, Tyrševa (Dunajska) cesta 14; trgovina I. Strojanski, Pred škofijo 21; trgovina Stanko Florjanič, Sv. Petra cesta 35; Leopold Zupančič, Jegličeva cesta 15; Ivan Bizovičar, Kolizejska ulica 16; Samopomoč Zveze bojnikov, Jegličeva cesta 15; v Mostah pri Ljubljani pa Karel Kovič, Zaloška cesta. Prijavite se takoj!

— Novomašniki leskoveški dekanije. Izredno častno je zastopana letos leskoveška dekanija med drugimi po novomašnikih-redovniki. Na veliko nočni ponedeljek je opravil v Leskovcu slovensko novo sv. mašo cistercijan iz Stične g. p. Tomaž Akv. Kurent, pridigar je g. dr. Andrej Snoj, vseučiliški profesor v Ljubljani. — V nedeljo 18. junija bo opravil na Studencu prvo sv. daritev minorit iz Ptuja g. Jožef Tomšič, pridigar g. p. Alfonz Svet, župnik v Ptuj. — Dne 9. julija pa pride na vrsto Krško, kjer bo nova sv. maša v otondni župni cerkvi. Pel jo bo salezijanec g. Andrej Majcen, pridigar bo upokojeni profesor magr Martin Vreže iz

Drž. prvenstvo v sabljanju 1932-33

Ljubljana ima najboljšo floretiste.

Kakor smo že poročali, se je vršilo v Mariboru na binkošne praznike sablaško državno prvenstvo. Turnirja so se udeležili poleg domaćega MASK-a, še zagrebški klub Concordija, Makabi in Hašk, subotička Hakoah, Obilič iz Bečkerek, Novosadčani in naša Ilirija. Vsega okrog 80 tekmovalcev.

Sablaška sekcija SK Ilirije, se je udeležila turnirja s 14 borilci, učenci floretskega nadaljevalnega tečaja. Vsi borilci so pokazali napredek in tehnično višino, ki daleč prekaša učence ostalih tečajev v državi. V ostrih, toda skrajno fair borbah, so dokazali naši fantje svojim športnim tovarišem iz ostalih mest, da se da kljub kratki dobi 3 let z vztrajnim delom, pravilnim šolanjem in z minuciozno natančnostjo, zelo mnogo doseči. Čeprav so imeli ostali klubi profesionalne učitelje, kot n. pr. Zagrebčani italijanskega mojstra Tirellija, ki je pripravil člane Concordije in Makabi v šestmesečnem treningu na to tekmovalstvo, so pokazali prav tako juniorji, kakor seniorji Ilirije prvovrsten in nadmočen način borenja.

Takoj v soboto popoldne je Ilirija dokazala, da gre neumorno kvišku. Nastopile so najprej dame seniorke, torej borilke, ki so dosegle že na kakem zveznem prvenstvu v juniorski skupini prvo, drugo ali tretje mesto. Slovenci smo imeli do sedaj edino seniorko Ilirijanko Ivko Tavčarjevo, ki je že pri prvem svojem nastopu leta 1931 postala nevarna konkurentinja državne prvakinje Christianove. Čeprav se je udeležila letos Christianova specialnega treninga v Budimpešti, jo je Tavčarjeva gladko odpravila z rezultatom 5:3. Dosejena trikratna državna prvakinja, se je morala zadovoljiti s 3. mestom. Tavčarjeva je postala državna prvakinja in osvojila Iliriji prvo zlato kolajno. V dameki juniorski skupini se je zelo uspešno borila Ilirijanka Payerjeva, ki je z razliko 1 zadetka zasedla drugo mesto za Subotičanko Allein. Istočasno so se vršile na mariborskem otoku borbe z mečem gospodov. V juniorski skupini je odlično zmaga prvorbitelj mariborskega sablaškega sporta in organizator turnirja gosp. dr. Pichler.

V nedeljo zjutraj so nastopili v dvorani Uniona floretisti, ki so bili razdeljeni v skupine prvakov, seniorjev in juniorjev. Nastopili so najprej prvaki, kjer je bil prvi dosedanji državni prvak Podhraski iz Zagreba. Proti pričakovanju ni bilo videti v tej kategoriji nikakega napredka ter so bile borbe za kategorijo slabše kot v nižji skupini seniorjev. Med seniorji so nastopili v floretu štirje Ilirijani. Favorita sta bila Zagrebčana Ing. Arneštin in Tretnjak. Kmalu so pokazali naši fantje, da s svojimi lepo izvedenimi in premišljenimi akcijami visoko nadkriljujejo svoje nasprotnike. Z lepo zmago St. Seuniga nad Tretnjakom in po najzanimivejši borbi dneva med Ing. Arneštinom in našim M. Pengovom, katero je poslednji odločil v svojo korist z rezultatom 5:1, je bilo jasno, da je zlata kolajna Iliriji zasigurana. Prvovrstni borilec Ilirijan Eduard Marion, ki je bil v odlični formi, je zasedel prvo mesto. Ker sta imela Pengov in Arneštin enako število skupnih zmag in zadetkov, sta morala borbo ponoviti. Naš Pengov je pokazal svoje visoko znanje a tem, da je ponovno porazil Zagrebčana z rezultatom 5:1 ter zasedel pred njim drugo mesto.

Vedel velike udeležbe so se morali boriti juniorji v semifinalu in finalu. Izmed petih Ilirijanov, ki so tekmovali v tej skupini, so prišli štirje v finale, kjer so pokazali svoje visoko znanje. Posebno sta se odlikovala Mirko Koršič in Jože Pengov. Koršič je zasedel drugo mesto z razliko 1 zadetka od prvoplasiranega, katerega je daleko nadkriljeval po svojem znanju.

Ilirijani so nastopili tudi v sablji. Zal se pa

sabljanje v Iliriji že dve leti ne goji, ker se je Ljubljana morala vsled prekratkega časa za obe orožji specializirati na floret. Kljub temu je prišel Marion med seniorji, Mandelj pa med juniorji v finale.

Cel turnir je zaključila prijateljska tekma med ekipo avstrijske Štajerske in Dravske banovine, katero je posetil sam g. ban. Floretska ekipa, ki je bila sestavljena iz članov Ilirije, je premagala Avstrijce z razliko 9:7. Moštvi v sablji in meču, sestavljeni iz MASK-a in Ilirije, sta morali podležiti v tem orožju nekoliko boljšim Avstrijcem.

Svetovna prvakinja Ellen Preis in njena učiteljica gospa Verdnikova sta se zelo laskavo izrazili o borilcih SK Ilirije in njeni šoli, ki prav nič ne zaostaja za dunajsko. To je dokazal tudi na slavnostni akademiji assaut med gospo Verdnikovo, ki je remonirana borilka in našim g. podpolkovnikom Cvetkom.

MASK je izvedel turnir prvovrstno. Posebno mu je uspela sestava žirije, katero so tvorili večinoma inozemci svetovnega slovesa.

Zelo častno in razveseljujo je za nas, da so naši mladi Ilirijani dosegli in deloma tudi že prekoračili nivo ostalih borilcev naše države, ki goje sablaški sport že dolgo let, deloma celo še v predvojni dobi. Najbolji dokaz temu je, da so v državno ekipo, ki bo zastopala našo državo na evropskem prvenstvu v Budimpešti, določeni člani naše Ilirije gg. Marion Eduard in Pengov Marjan. Dasi ravno tam z ozirom na ogromno udeležbo prvakov celega sveta ni računati na uspeh, smo uverjeni, da bosta naša Ilirijana napela vse moči, da tudi v inozemstvu častno zastopata barve naše države.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sreda, 14. junija: 12.15 Plošče. — 12.45 Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Otroški kotiček (ga. Gabrijelčičeva). — 18.30 Angleško plošče. — 19.00 Junaki današnjega časa: Nansenovo poveljno delo (Pavel Kunaver). — 19.30 Literarna ura: Dragotin Domjančič (B. Borko). — 20.00 O naši državi. — 20.30 Pevska solistična ura: pojeta gđ. Gnus in g. Pirnik. — 21.30 Čas, poročila. — 21.45 Radio orkester in jazz.

Četrtek, 15. junija: 9.15 Poročila. — 9.30 Prenos zvonjenja iz cerkve sv. Petra. — 10.00 Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj). — 10.30 Ozanam in Dante (gđ. Peleasa). — 11.00 Radio orkester. — 12.00 Čas, plošče. — 15.30 Gospodinjstvo — pokie (g. Govekarjeva). — 16.00 Tamburaški sekstet. — 17.30 Plošče. — 20.00 Komorni trio. — 21.00 Prenos iz Prage: Jugoslovanska glasba. — 22.00 Čas, poročila, Radio-jazz.

Drugi programi

Četrtek, 15. junija:

Belgrad: 20.00 Prenos iz Ljubljane. 21.00 Prenos iz Prage: Jugoslovanska glasba. — Berlin: 20.05 Operetna glasba. — Dunaj: 11.30 Simfonični koncert. 17.55 Somrak bogov, opera, Wagner. — Budimpešta: 20.00 Odlomki iz operet. — Frankfurt: 20.00 Marta, opera, Flotow. — Leipzig: 19.35 Simfonični koncert. — Langenberg: 21.00 Orkestralni koncert. — Milan: 20.30 Karneval, opera, Laceti. — Praga: 20.10 Vokalni koncert. 21.00 Jugoslovanska glasba. — Rim: 20.45 Simfonični koncert. — Varšava: 20.00 Poljudni koncert.

Roastbeef na zlatih krožnikih

MacDonald nadzira delo v arheološkem muzeju pred sestankom konference.

Človek bi mislil, da so londonski hotelirji veselili svetovne gospodarske konference, ki jim je prinesla v naročje nad 2000 delegatov iz vsega sveta in z njimi tudi na tisoče težkih funtov. To so gospodje, ki morajo častno zastopati svoje države, zato se spodobijo, da se nastanijo v najmodernejših hotelih in da svoj denar trosijo kar na debelo, še posebno, če so prišli iz malih držav, ki nočejo pred svetom pokazati svoje revščine. Anglež, tudi najbogatejši Anglež je seveda bolj pameten, kadar potuje po svetu in štedi, ker mu je pač za denar in za državo in ne za zunanost, ki je navadno puhla. Ti inozemski gostje so prišli tudi s svojimi ženami, za katere mora biti seveda tudi primerno poskrbljeno. In vendar se veliki londonski hotelirji ne veselijo posebno tega obiska. Bojijo se za pravo poletno sezono, ki se te dni začne v Londonu. Iz Amerike in od drugod prihajajo v tem času stalni gostje, seveda bogataši, ki se nastanijo v najluksuznejših hotelih, kakor je na primer najnovejši »Dorchester«. In ti gospodje hočejo imeti mir, ki jim ga bodo žumni inozemci iz arheološkega muzeja, kjer zaseda gospodarska konferenca, motili. Hotelirji se bojijo, da bi konferenca ne odgnala teh stalnih gostov.

Angleži so se potegovali za to, da bi se konferenca vršila prav v Londonu, čeprav so vedeli, da bo združena z velikimi stroški. Angliji gre pač za to, da zopet pridobi v svetu staro ime močnejše države, ki ga je pričela zgubljati po padcu svoje valute. Konferenca zaseda v enem izmed poslopij, v katerem je nastanjen arheološki muzej, to je v tistem, ki je določeno za okostja in poogljenele predmete. Nad tisoč delavcev in mojstrov je delalo več dni, da bi veliko dvorano primerno preuredilo. V njej mora biti prostora za odposlanstva 67 držav, ki so se prijavila konferenci. Samo stroški za preureditev so znašali okoli poldrug milijon dinarjev. Dela je nadziral sam ministrski predsednik MacDonald, ki si je do podrobnosti ogledal dvorano.

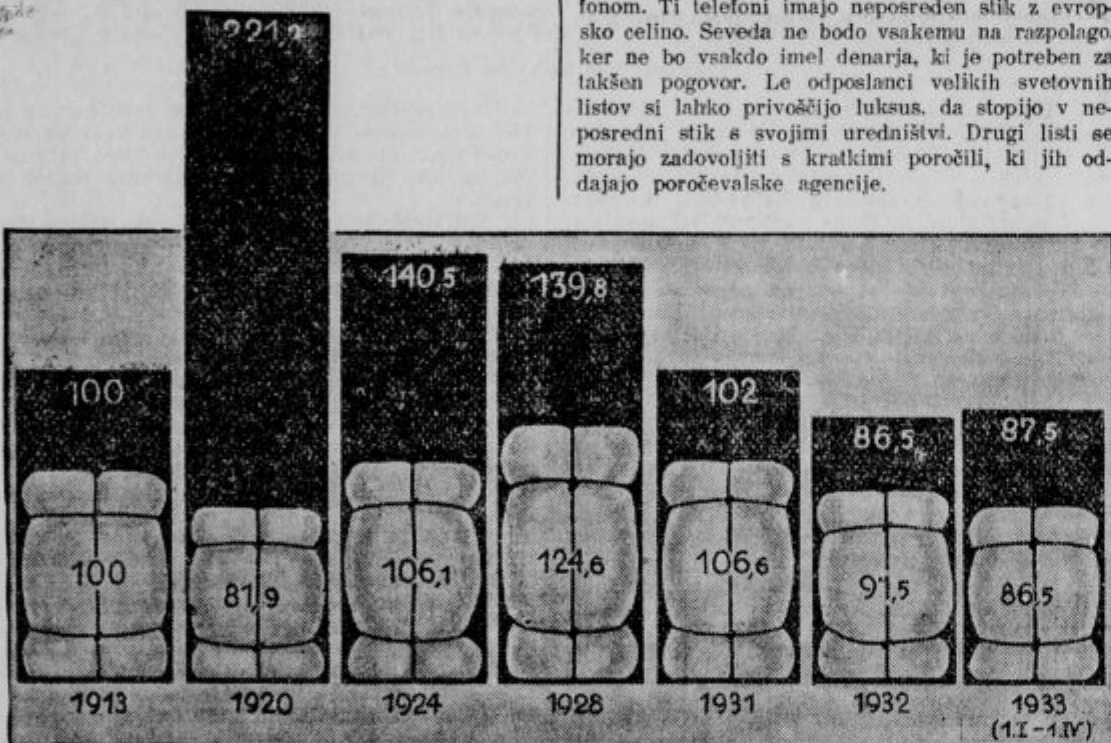
Angleška vlada je določila znesek 2 milijona 200.000 Din za stroške, ki jih zahtevata svečan sprejem in primerna pogostitev gostov. V Grosvenor House je bila v ponedeljek prirejena za goste bogata večerja. Dne 17. junija bodo delegati gostje samega angleškega kralja Jurija, ki jih bo pogostil v svojem gradu Windsor. Goste čaka tudi presenečenje, ki jim ga pripravlja župan londonskega mesta v dvorni Gilden. Po starem običaju

Avenol, glavni tajnik svetovne gospodarske konference v Londonu.

bodo gostje jedli pravi angleški roastbeef, in sicer na zlatih krožnikih.

Do Kensingtona, kjer zboruje konferenca, rabiš z vozilom dobro uro iz sredine mesta. Preureditev glavne dvorane, v kateri zaseda konferenca, je morala seveda pokazati nekaj izrednega. Na vseh konferencah se trudijo, da bi novinarjem delo čimbolj olajšali. Toliko bolj so se morali pokazati tudi Angleži. Pod glavno dvorano v pritličju so postavili pravi telefonski, brzojavni in poštni urad. Časnikarjem in delegatom se ne bo treba voziti na pošto ali do telefonske centrale, od koder naj bi oddajali svoja poročila. Zadosoval bo samo en skok in časnikar bo že stal pred telefonom. Ti telefoni imajo neposreden stik z evropsko celino. Seveda ne bodo vsakemu na razpolago, ker ne bo vsakdo imel denarja, ki je potreben za takšen pogovor. Le odposlanci velikih svetovnih listov si lahko privoščijo luksuz, da stopijo v neposredni stik s svojimi uredništvami. Drugi listi se morajo zadovoljiti s kratkimi poročili, ki jih oddajajo poročevalske agencije.

Naloge svetovne gospodarske konference v Londonu v podobi. Vreče predstavljajo količino svetovne trgovine, stolpci sami pa ceno. Za podlago primerjave je vzeto leto 1913 in za to leto postavljena številka ali indeks 100. Kakor kaže obrazec, je bila količina svetovne trgovine v letu 1920 zelo nizka, pač pa je bila to leto cena najvišja. Letos smo prišli glede količine, kakor kaže potek trgovine v prvih treh mesecih, na najnižjo točko, to je promet bo znašal okoli tri četrtine vsega svetovnega prometa v l. 1928. Naloga konference je ta, da zopet dvigne svetovno trgovino in tako pripomore k rešitvi svetovne krize.

PRAVA DOMOVINA

Nekoč sem vprašal deklico z juga, ki je pro-sila novcev na cesti, kje je bila rojena. Malo je pomislila in odgovorila: »V moji deželi.«

Odgovor, ki bi bil lahko videti slaboumen, pa je sila globok. Saj se ne da tajiti, da se jih le zelo malo rodi v svoji pravi deželi. Papini.

Ziralo pitajo.

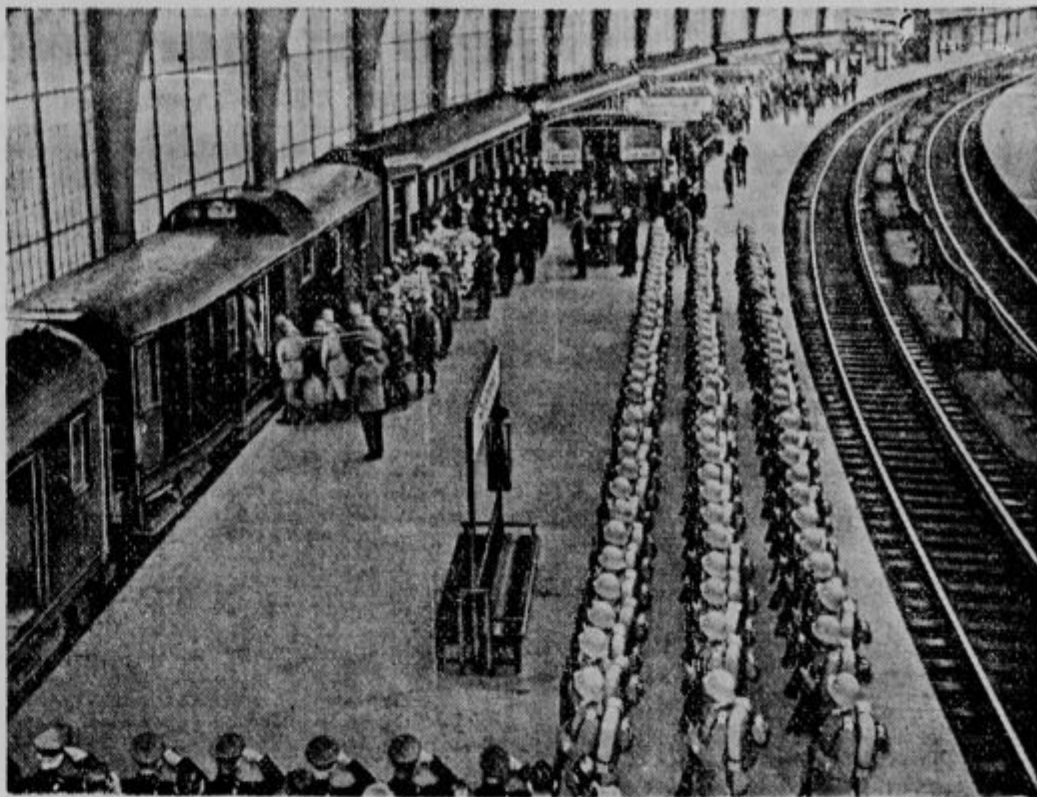
Katoličanov je nad tretjino milijarde

Angleška »Catholic Directory« cení število vseh katoličanov na svetu na 334.664.791 katoličanov, medtem ko je Whitakers Almanach mnenja, da je katoličanov 331.550.000. Te dni je priobčil kanonik Jackmann, nekdanji izdajatelj »Catholic Directory« v reviji »Holy Rood Chronicle« novi statistiko, ki cení število katoličanov na 363.734.793. Jackmann pravi v uvodu, da ga je pri sestavljanju vodila misel, da ne bi število katoličanov precenjeval. Nikakor ni hotel zbuditi suma, da je pristranski. Zaradi tega je pri sestavljanju statistike uporabil podatke, ki so jih dale države na podlagi ljudskih štetij.

Število protestantov znaša po podatkih Jack-manna 177.862.523. Od teh jih živi 112.512.796 v Evropi in 49.6 milijona v Ameriki. Vseh drugih razkolnikov je skupno 168.796.976.

Dvigalo, kateremu kar ukazuješ

je sestavil na Angleškem neki inženjer. To dvigalo nima običajnih gumbov s številko, ki kaže nadstropja. Ko stopiš v njega, zakličeš nadstropje, v katerega se hočeš peljati, in že se dvigalo prične pomikati navzgor. Končno se ustavi v nadstropju, ki si ga želiš. Valovi človeškega glasu udarijo na fotoestatično celico na pripravi, ki potem sproži električni tok.

Truplo bivšega afganskega poslanika Muhammada Azziza Khana, ki ga je neki afganski dijak v Berlinu ustrelil, ob slovesu iz Berlina.

Kako se zrediš

Novi ljudje, ki so sicer popolnoma zdravi, so v primeri z dolžino svojega telesa presuhi. Kakšna naj bo tvoja teža v primeri z dolžino telesa, določi po znanem ključu. Število primerne teže najdeš, ako od svoje višine vzameš stotico. Če si na primer 176 cm visok, potem bi morala biti tvoja normalna teža 76 kg, še bolje, ako si nekoliko težji.

Vprašanje je, kako naj se normalno zdrav človek zredi, če je to njegova želja. Kakor rečeno, velja to za zdravega človeka. Prva zahteva je, da je več, da na drugi strani čim manj porablja svoje energije, bodisi s telesnim ali duševnim delom. Priporočljivo je, da več časa leži kakor sedaj. Morda je dobro, da zapusti krog, v katerem se je do sedaj sukal, in da gre drugam, kjer bo imel popoln mir. Če vsak dan dodaš običajni hrani še okoli dva litra mleka, pa naj bo to sladko ali kislo, čisto ali pomešano s kavo, čajem ali čokolado, bo učinek kure zadovoljiv.

Glej, da bo tvoje telo dobilo mnogo beljakovin, masti in ogljenčevih hidratov. Jedi uživaj po možnosti v tekoči obliki, ker so ta lažje prebavljiva in ker jih sploh lažje zaužiješ, čeprav nimaš sicer apetita. Prav zaradi vseh teh zahtev je najbolj primerno mleko. Če ti je na tem, da se zrediš, potem so zate najbolj primerna poleg mleka še tale živila: jajca, maslo, slanina, olje, klobase, jezik, jetra, sardine, sir in kavjar. Potem močnate jedi s sladkorjem in medom. Izmed pijač je v ta namen dobro pivo in pa sladki sadni sok. Jej pogosto na dan, petkrat, šestkrat, tudi sedemkrat. Začni čimbolj zgodaj. Kosila naj sestojijo iz čim več prikuh. V začetku bo želodec to kuro težje prenašal, zato pa moraš začeti z manjšimi porcijami. Zadostuje, ako v začetku dodaš vsakemu kosilu 75 gramov mleka, to je dober kozarec.

Hitler ima židovsko žlahto

Poljski žid Mojzes Hitler je napravil na sodišče v Varšavi vlogo, s katero prosi, naj se mu dovoli izprememba imena, ker mu priimek Hitler škodi. Pokazalo se je, da živi na Poljskem mnogo židov, ki nosijo Hitlerjevo rodbinsko ime.

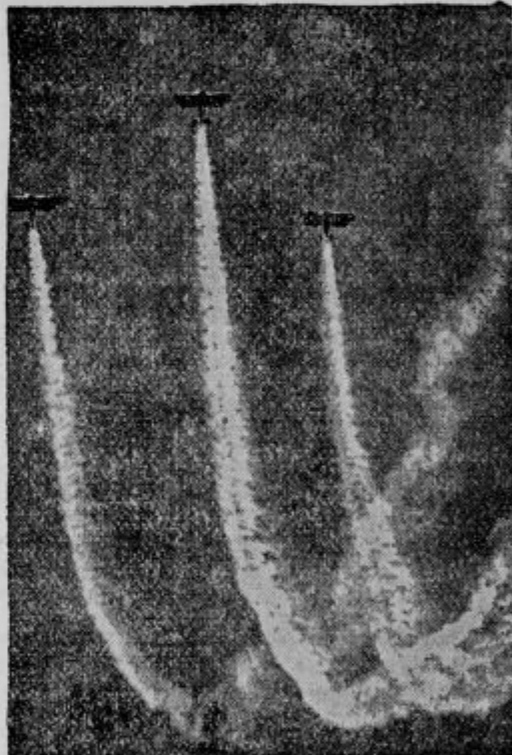
Na Češkoslovaškem je mnogo židov, ki imajo nemško rodbinsko ime, prosilo, naj se jim dovoli izprememba imena. Storili so to v znak protesta proti preganjanju židov v Nemčiji.

Osrednji urad nemške pošte je izdal poročilo, v katerem navaja, da je izmed 350.000 poštних uslužbencev samo 42 višjih in srednjih uradnikov židovskega pokolenja. V zagovor pred narodnimi socialisti ugotavlja poročilo, da je osrednje vodstvo nemških pošt odredilo, da se prouči plemenski izvor vseh poštних uslužbencev. V ta namen je bil sestavljen pri posameznih ravnateljstvih poseben odbor, v katerem so po trije narodni socialisti. Poročilo tudi zagotavlja, da je proučevanje pokolenja poštних uradnikov že v teku, da pa bo končano šele po štirih mesecih; kajti preiskati rodbinski izvor 350.000 ljudi ni pač lahko.

Ženski udari srce do 10 krat v eni minuti več, kakor moškemu iste starosti.

Da ti ne potemni obraz

Če hočeš, da ti obraz zaradi močnih solnčnih žarkov ne potemni, ali pa, da se ti ne napravi na obrazu neprijetni izpuščaji, potem nosi solnčnik in širok klobuk; poleg tega pa skrbí, da izbereš za obraz pravi pajčolan. Ta ne sme biti črn, ker potem sonce še bolj pripeka na obraz, kakor sicer. Tudi modra barva ni na mestu, ker prepušča v prvi vrsti ultravijolotne žarke, ki so ti nemu belemu obrazu škodljivi. Najbolj primeren bi bil rdeči pajčolan, toda ta barva navadno žge v oči. Zato so najbolj uporabni pajčolani svetle barve. Če ti kljub temu sonce na izprehodu ali izletu preveč zažge obraz, potem ga ne smeš doma umiti v mrzlo vodo. To je koži škodljivo. Najbolje pa je, da obraz namažeš. Nekateri porabljajo »coldcream«, ki pa ni poleti priporočljiva, ker se rada razkraja. Boljša je lanolinova krema, še boljša mitin-pasta. Če je kljub temu obraz še vedno pretemen, potem je dobro, da dodaš kremi ihtiol. Dobre so kreme, ki vsebujejo žvepleno kislino, tanin in natron. — Za letos so vsa ta navodila odveč, ker je solnca tako premalo. Zato pojdejo letos bolj kreme, ki kožo potemnujejo...

Tri angleška letala na vajah delajo umetno meglo, da bi z njo zakrila važne naprave in stavbe napadnega mesta pred sovražnikom.

V spalnico ne cvetlic

Cvetličnih cvetlic ne nosi v spalno sobo, ker povzročajo zaradi svojega vonja glavobol. Podnevi lahko imaš v svoji spalnici nedišeče rastline. Baje te tudi zrak zboljšajo; toda zvečer jih nesi iz spalnice, ker rastline ponoči izdihavajo ogljenčeve kisline, ki kvarijo zrak. Najboljše je, da v spalnico sploh ne nosiš nikakih rastlin. Zrak v spalnici lahko itak zboljšaš s tem, da spalnico prezračiš.

To je ostalo od edinega gledališča v Gdansk, ki je pogorelo.

Mariborske vesti:

Transverzala skozi Maribor

Ze pred nekaj dnevi so pričeli mestni delavci s podiranjem dvorišnega poslopja za Zidansko hišo v Strossmayerjevi ulici, ki je doslej zapirala dohod od novozgrajenega podoljška iz Slomškovega trga preko Orožovne naravnost v Smetanovo. Treba bo odstraniti samo še zadnje ostanke ruševin in urediti pot za pešce, pa bodo imeli stanovanjci iz Smetanove ulice svoj dohod v središču mesta, ki bo skoro še enkrat krajši od dosedanjih ovinkov preko Koroške ali Samostanske ulice. Seveda bo odprta zaenkrat samo še pot za pešce, ker je voznemu prometu na poti še vedno bivša Zidanska hiša, ki je sicer sedaj mestna last ter že določena za porušenje, ne more se pa podreti tako dolgo, dokler ne dovoli banska uprava ukinitve dr. Schmiedererjeve ustanove za onemogle posle. To ustanovo uživa 8 starih ženic, ki stanujejo v omenjeni hiši. Občina je

predložila banski upravi, da sprejme ženice v svojo oskrbnišnico, kjer bodo prav tako dobro oskrbljene. Nedvomno bo banska uprava sprejela predlog občine, nakar se bo takoj pričelo z rušenjem še zadnje ovire. Smetanova ulica je dobila letos tudi mlad javorov nasad, ki se je že lepo ozelenel ter bo z leti eden najlepših drevoredov. Ker se odpira ulica direktnemu prometu, narašča zanimanje za stavbišča in nedvomno bo mestnih hiš zrastle v kratkem več novih stavb. Postopoma se bo ulica podaljševala do priključka na državno cesto pred znanim kamniškim klancem, sčasoma pa se bo ustvarila tudi še zveza preko Gosposke z Jurčičevo in preko Vetrinjske z Marijino ulico. Mesto bo dobilo na ta način transverzalen prometno žilo, ki bo odločilnega pomena za nadaljni razvoj koroškega predmestja.

Zvonolivarna v plamenih

Maribor, 13. junija. Danes ob pol 5 popoldne je nenadoma nastal ogenj v tovarni inž. Pengg-a v bivši Böhlovi zvonolivarni v Motherjevi ulici v Melju. Ogenj je nastal najbrže radi pregrete transmisije ter je zajel lesen strop in strešno konstrukcijo nad kovačnico. Takoj, ko so delavci opazili požarno nevarnost, so alarmirali tovarniško vodstvo, ki je takoj pozvalo ognje gasce na pomoč. V nekaj minutah po izbruhu ognja sta bili pri gorečem objektu dve motoriki mariborskih gasilcev in velika Magirusova lestva, ki je ob tej priliki prvikrat stopila v akcijo ter takorekoč prešla svoj ognjeni krst. Iz bližnjih hidrantov so gasilci napeljali tri cevi; z dvema so gasili ogenj od spodaj, s tretjo pa z Magirusove lestve. Požar so kmalu omejili ter ga zadušili. Zgorelo je samo 15 m² strešne konstrukcije, strop in vmesna stena ter transmisijska naprava v kovačnici. Škoda je precej občutna.

□ Katoliško starešinstvo gre pri telovski procesiji jutri v četrti skupaj z akademsko kongregacijo in sicer v vrstnem redu, ki smo ga objavili v včerajšnji številki.

□ V tujakšnji stolnici bo od Telovega do praznika Presv. Sreca Jezusovega, dne 23. junija jubilejna devetdnevna v proslavo tisočletstevstletnice smrti Izveličarjeve in počaščenje Presv. Sreca Jezusovega. Vsak večer v omenjenih dneh ob sedmih pridiga. Pred pridigo litanije s sv. blagoslovom. Uvodno pridigo ima jutri na Telovo stolni župnik in kanonik msgr. M. Umek. Predmet pridige je: »Začetek pobožnosti v čast presv. Sreca Jezusovega.«

□ Cerkevni slovesnosti na Kozjaku in Pohorju. Pri Sv. Duhu na Ostrcem vrhu se je v nedeljo obhajalo tradicionalno proščenje. Bilo je ljudi iz vseh sosednjih fara, pa tudi od onstran meje. Slovesno pridigo in službo božjo je ob asistenci imel župnik iz Kaple Vincene Lorenčiča. — Pri Arehu je bilo včeraj na Antonovo priručno cerkevno slavlje, ki ga je pa letos nekoliko motilo deževno in nezanesljivo vreme. Vsako leto se na ta dan zbere božjepotniki iz Haloz in Slovenskih gor, Dravskega polja in Dravske doline ter Maribora ter se potem v procesiji podajo od Mariborske kočice k podružnici Sv. Ane, kjer so maše in pridiga.

□ Pred oltar. V Mariboru so se poročili zadnje dni: Jožef Bračko, podpredsednik fin. kontrole in Marijeta Trupej, pogodbeni poštařica. — Franc Vais, frizer in Marija Bratina, šivilja. — Otmir Birkmayer, lesni trgovec in Ema Paj, kontoristinja. — Franc Kosi, mesarski pomočnik in Ana Kopša, kuharica. — Novoporočencem obilo sreče.

□ Krščanska ženska zveza za Maribor in okolico se vsem darovalcem tombolskih dobitkov, predvsem pa tovarnarjem, industrijcem in trgovcem iz Maribora in od drugod kakor tudi vsem denarnim zavodom najpriširneje zahvaljuje za dragocene dobrote. Najpriširneje zahvala tudi cenjenemu občinstvu, ki je s pridnim nakupom tombolskih kartic pripomoglo, da se je tombola lahko vršila. Vsem prav iskren Bog plačaji! — Odbor.

□ Tržni red na Telovo. Mestno načelstvo razglasi: Na Telovo se postavijo mesarske stojnice na Rotovškem trgu, vse druge stojnice pa na Novem glavnem trgu. Sladoledarji ne smejo omenjenega dne od 7. do 13. ure trgovati po ulicah, po katerih se pomika procesija.

□ Vprašanje gozdarske šole v Mariboru. V številki z dne 4. t. m. smo med mariborskimi vestmi priobčili vest, da bo gozdarska šola z zaključkom letošnjega šolskega leta sploh ukinjena. Notica je vsebovala neke aluzije, da je temu kriva banska uprava. G. gozdarski svetnik Šivic nam je pojasnil, da je banska uprava storila vse, kar je mogla, da bi se ta šola obdržala, vendar pa njeno prizadevanje žal ni imelo uspeha. Krivda, oziroma vzrok, da bo sedaj gozdarska šola opuščena, je povsem drugje.

□ Cercle Francois. Kot zaključek šolskega leta priredi francoski otroški vrtec dne 16. t. m. ob 16 v Vesni otroško slavnost z recitacijami, petjem in malimi otroškimi prizori v francoskem jeziku. Vstopnine ni.

□ Ne griza, ampak davica. Iz Sv. Lovrenca na Pohorju nam sporočajo, da se ni pojavila tam med brezposelnimi delavci griza, ampak slučajni davice v lažji obliki, ki pa se pojavljajo.

□ Iz uradniške menze častniški dom. Ze nekaj dni se vršijo preureditvene dela v pritličju kazinskega poslopja. Preurejajo se prostori bivše uradniške menze, ki bodo služili častniškemu domu za njegove prireditve. Adaptacijo izvršuje mestni stavbni urad.

□ Sirotniški in bolehnih otrok se je tudi letos spomnil krajevni odbor Pomladka Rdečega križa v Mariboru ter jih bo poslal o počitnicah na morje. Ker je pa okrepitve potrebnih prosilcev letos izredno mnogo, bo sprejem odvisen od uspeha dobrodelne tombole, ki se bo vršila v nedeljo, dne 18. junija t. l. ob pol 2 popoldne na Trgu Svobode.

□ Slovenske domačije v plamenih. V Hočniku pri Laporju je ugnil požar domačijo posestnika Strmška. Ogenj je nastal o polnoči ter opravil svoje delo pred prihodom gasilski pomoči. Pri gašenju se je hudo opekla posestnikova žena Marija Strmšek. Vnela se ji je obleka, ter ji zgorela na telesu. Včeraj se je zatekla po pomoč v mariborsko bolnišnico.

□ Zveza mladih inteligentov ima odslej svoje redne javne seje ob sredah ob 6. uri popoldne in se torej prih. seja vrši danes, dne 14. t. m. Na tej seji se bo poročalo o preteklem polletju, o počitniškem delu in kongresu. Seje so dostopne vsem članom in se vrše v običajnih

poslovnih prostorih v Delavski zbornici III. nadstropje.

□ 19.156 ljudi skozi Maribor je potovalo v smislu tozadevne statistike obmejnega komisarjata v mesecu maju v obeh smereh čez meje.

□ Tiskarski škratek je ponagajal v včerajšnji številki pri imenih srečnih dobitkov nedeljske tombole. 2 metra drv je dobil brezposelni delavec Ivan Pilberšek, blago za žensko obleko pa šivilja Zalika Kuplen.

Ptuj

Prvo sv. obhajilo. V nedeljo, 11. t. m. smo imeli v cerkvi sv. Petra in Pavla lepo svečanost. 120 dečkov in deklic iz okoliške šole je sprejelo prvo sv. obhajilo. Pri tej svečanosti je imel pater Karl lep nagovor na otročiče; cerkev pa je bila nabit polna vernikov.

Poroča. V nedeljo, 11. t. m. sta se poročila v cerkvi sv. Petra in Pavla vodja pekarnice ptujske hiralnice Jakob Horvat in Antonija Vrabl, šivilja iz Novevsi. Bilo srečno!

Itentiteta naplavljenca, o katerem smo poročali in ki so ga pred dnevi pri Ptuj potegnili iz Drave, je sedaj dognana. Je to 26 letni zidar Ivan Polič iz sv. Barbare v Slov. gor. Utonil je pred 14 dnevi v Dravi, ko je plaval za čolnom; ki se je bil odpel in splaval po vodi. Polič, ki je bil sicer plavač, pa je v deroči reki omagal in utonil. Pokopali so ga na pokopališču v Rogoznici.

Krško

Na praznik sv. R. T. pridiguje v tuk. mestni župni cerkvi znani slovenski oziroma kitajski misijonar g. Jožef Kerec, ki ima popoldne tudi predavanje o svojih misijonskih potovanjih po Kitajskem v Društveni dvorani cerkvene hiše v Krškem. Dvorana je namreč prosta, ker je kr. banska uprava nedavno razveljavila na podstavi § 220 odstavka 2. zakona o občnem upravnem postopanju svojočasno odločbo glede razpusta Prosvetnega društva v Krškem. Pridite poslušat v obilnem številu g. misijonarja, ki je osebn doživel toliko zanimivega v daljnem Kitaju!

Vojnik

Pokopali smo te dni 65 letnega Antona Fidlerja, posestnika v Gabrovcu. Rajni je imel obširno posestvo, katero je skrbno vodil. Bil je nad 15 let tajnik in blagajnik občine Bezovica, okraj Končice, medtem časom tudi 6 let župan občine Bezovica; torej je 6 let vršil tri funkcije obenem v splošno zadovoljnost občanov. Kakor je bil sam globoko veren, tako je tudi svoje otroke vzgojil v strogo krščanskem duhu. V njegovi hiši ni bilo prostora za protiverske čenopise in knjige, ampak njegovi obiskovalci so bili Mohorjeve knjige, Bogoljub in Slovenski Gospodar. Zalutjočim naše sožalje!

Kočevje

Višji tečajni izpit se prične na naši gimnaziji danes. Letos je devetnajst maturantov in štirje privatisti.

Prvo sv. obhajilo. V nedeljo smo imeli nadvse lep praznik, ko je pristopilo h angelski mixi 183 prvoobhajancev. Za povzdiž prazničnega razpoloženja so skrbeli mladi Križarji. Otroke je na sv. obhajilo pripravil katehet g. Matkovič.

Osebn vest. Za župnega upravitelja v Osilnici je odšel tukajšnji kaplan g. Klopčič.

Inspekcija. Privatno meščansko šolo naših usmiljen je te dni nadzoroval inšpektor g. Ferjan. Proračun mesne premoženjske uprave bo te dni gotov.

Cerklje ob Krki

Potres. V ponedeljek ob 11.04 smo čutili v Cerkljah močan potresni sunek. Zabobnelo je in se počeno zazibalo, tako da ga je vsak dobro čutil.

Sprejem v Marijin vrtci. V nedeljo je obhajal tukajšnji Marijin vrtci pod vodstvom g. župnika Zusta lepo slovesnost. V vrtci je bilo sprejetih slo novih kandidatov in kandidatki. Tako se cerkljanska mladež z vso vneto izročila Marijinemu varstvu, kar je gotovo veselo znamenje za današnje težke čase.

Vreme imamo pa precej neugodno. Košijo — pa slabo sušijo.

Ježica

Danes, dne 13. junija t. l., ponoči je neznan prijatelj tujega blaga izmaknil iz zaklenjene shrambe g. Štirna 3 vreče cementa. Da je lažje prišel noter, je odtrgal z vrat »taškoz«; da mu pa ni bilo treba nositi ukradenega blaga, saj tri vreče tehtajo 150 kg, si pa še »sposodile«; slikarski voziček. Vse kaže, da dolgoprstni tiček ne bo ostal dolgo skrit in ž njim ukradeno blago.

Konjice

»Tatinska smolca«. Poročali smo pred kratkim o tatvini namočenege perila, ki je bilo ukradeno ponoči iz pralnice Humrovi gospe. Naše takratno poročilo na željo gospoda Humra v toliko izpopolnilno, da gre zašlaga zato, da je bila tatvica tako hitro zasledena, izredno tukajšnjemu orožništvu, pred vsem g. komandirju Milošu Padežaninu, ki je zadevo vzel temeljito v roke in vse takoj ukrenil za zasledovanje.

Cerkveni vestnik

Križanska moška in mladeniška Marijina družba se udeležijo procesije sv. R. Telesa v stolnici. Zbirališče pri zastavi med stolnico in semenišem v času do pol 9. Prosimo polnoštevilno. Pridružijo se nam tudi neclani nočni častivci.

Velesejem - še dva dni!

Velesejska uprava je storila prav, da se je na željo razstavljalcev odločila za podaljšanje. Na eni strani bodo prišli na račun razstavljalcev, na drugi strani pa publika, ki zaradi slabega vremena ni mogla ogledati si velesejma. Danes je bil že prvi dan podaljšanja in je bil obisk zadovoljiv.

Tudi so se danes zopet sklepale kupčije v raznih strokah in se je tako deloma nadoknadil izpad zadnjih deževnih dni.

V paviljonu za pohištvo se nahajajo tudi sodne in pripadajoče stroke. Imamo razstavljene furnirje, tapetniške izdelke, okrasne predmete za mizarstvo, veliko pozornosti pa vzbujajo razstava Store, kjer se pred njenim avtomatom, ki prikazuje nekaj sto vzorcev njenih reprezentativnih izdelkov, vedno ustavljajo obiskovalci. Nadalje je razstavljeno tudi očiščeno gosje perje neke trdke iz Sombora v najrazličnejših kakovostih. Med gospodinjstvi predmeti omenjamo univerzalni kuhinjski stroj, za katerega senaše gospodinja zelo zanimajo.

Lesna industrija in trgovina iz Ruš je prinesla na razstavo vzorce zabojev za sadje, katere izdeluje po predpisih ministrstva za trgovino in indu-

strijo. Na razstavi so najrazličnejši zaboji za izvoz v razne države ter tudi za naš notranji promet. Naravno se zanje zanimajo predvsem naši sadjarji in izvozniki.

Med domačimi proizvodi moramo omenjati, da so razstavljene kose slovenjganske tvornice, nadalje domači glavniki, ki se sedaj izdelujejo v Ljubotomu iz galatita, semperita in rogov itd.

Omenjamo tudi izum g. Lončarja za brušenje žag najrazličnejših vrst. Ta brusilni avtomat je znatno boljši kot podobni inozemski patenti in bo naši lesni industriji prišel prav.

Veliko je na sejnu razstavljenih predmetov hišne industrije iz južnih krajev naše države. Priženci so prinesli na sejem lepe domače tkanine in vezivo, katere izdelujejo v lepih vzorcih v hišni industriji. Poleg lepe zunanje oblike imajo ti izdelki to prednost, da so razmeroma poceni. Nadalje so prišli Skopljanci z vezanimi telovniki iz tibeta, baržuna in klobučevine, razstavljene so tudi opanke in čevljiški itd. Ne manjka pa seveda tudi boze (pijače iz pšenicega in koruznega zdroba), ki jo poznajo vsi obiskovalci naših južnih krajev.

Veliko zborovanje gostilničarjev

Ljubljana, 13. junija.

Danes popoldne je bilo v Mikličevi dvorani veliko zborovanje gostilničarjev iz cele Slovenije. Poleg ljubljanskih in okoliških gostilničarjev in gostilničar so bile zastopane skoro vse zadrage z dežele.

Zborovanje je vodil predsednik Zveze gostilničarskih združenj g. C. Majcen, ki je uvo doma pozdravil zastopnika žel. ravn. g. Planinška in vodjo žel. policije g. Pelicona in zastopnika Zbornice za TOI g. dr. Koceta. Nato je opisal težave in nadloge, s katerimi se ima danes boriti gostilničarski stan. Danes je gostilničarju lahko zapustiti svojo obrt in prihajati za borovanja, da pove svoje težnje. Vkljub vsem naporom se doslej ni nič izpremenilo v novih trošarinskih predpisih, katere smo dobili lani. Gostilničarjem so izostali gostje, stalni odjemalci, vinogradniki pa tudi nimajo pričakovanih koristi, edino korist pa imajo prekupčevalci in krošnjarji z vinom, ki polnijo vlake, ne plačajo pa nobenih taks in trošarin. Točenjo pod vejo naj se dovoli samo malim vinogradnikom. Novih koncesij naj se ne izdaja več. Veliki izpad gostilničarskih dohodkov bi moral dati misliti davčnim upravam, ki naj znižajo svoje zahteve do gostilničarjev. Izpremeni naj se nadalje tudi lestvica za plačevanje pavšalne takse in odpravijo naj se razne plesne in godbene takse. Na koncu je dejal, da bo žel. gostilničarski stan le še za onimi voditelji, ki hočejo pokazati razumevanje za njegove težnje in delajo za izhod iz krize.

Za njim je spregovoril v imenu Zbornice g. J. Koc, ki je izjavil, da Zbornica kot skupna zbornica vedno dela za korist gost. stanu. Treba je napraviti red glede krošnjarenja in spremeni trošarinski zakon primerno zahtevam gostilničarjev, odn. njih združenj. Mnenje slednjih bi se moralo vedno in povsod upoštevati, posebno pa pri obrtnih oblahah. Zahteva revizijo gostilničarskih koncesij. Stanje naših gostiln je zrcalo naše civilizacije, zato moramo skrbeti za njih prospeh. Ker hočemo dobro vsem, zahtevamo spoštovanje do obstoječih zakonov od vsakogar.

V sledeči debati se je izrekel g. Kralj iz Brezice za preureditev slabih vinogradov in za-

Obrtni odsek Zbornice

Obrtni odsek Zbornice TOI v Ljubljani je imel dne 12. t. m. redno sejo. V uvodnem poročilu je podal odsekov načelnik in podpredsednik zbornice g. Josip Rebek pregled važnejših gospodarskih dogodkov v času od zadnje seje, omenjal osobito težke posledice krize za obrtništvo, med katerim se širi vedno hujša brezposelnost. Zbornica je posvečala vprašanju zaposlitve obrtništva posebno pažnjo, na drugi strani pa je s svojimi intervencijami skušala čimbolj zaščititi obrtniško delo pred konkurenco sušmarstva. Trudi se, da bi izposlovala omiljenje davčnih bremen s tem, da se pridobina za malega obrtnika pavšalira tako, da bo plačal primeren fiksen znesek brez posebnih naporov in ocenitve. Posredovala je v številnih primerih rubeži obrtnikov radi neplačanih davkov. Glede socialnega zavarovanja obrtništva je zbornica uvedla zbiranje statističnih podatkov. Na številnih zborovanjih se je ugotovilo, da je obrtništvo proti takojšnji izvedbi tega zavarovanja, ker radi krize ne more prenesti novih bremen.

Obrtni referent dr. Pretnar je podal poročilo o podrobnem delu zborničnega urada v obrtniških zadevah. V obrtnem referatu je delo zbornice izredno naraslo z ozirom na nove obrtne predpise. Razen udeležbe na številnih obrtniških sestankih in zborih ter ustmenih in pismenih informacij in konzultativnega dela je bilo v dveh mesecih rešenih še 247 primerov obrtnih prijav. Mojsrške izpite je v letošnjem letu delalo 379 kandidatov, od katerih je izpit prestalo 327. Mojsrski izpiti znatno zadržujejo nove prijave obrtov, kar je prišlo do izraza tudi v številu obrtnih prijav v letošnjem letu.

Jako zanimiva je bila razprava o sklepih, ki jih je storila konferenca obrtniških zbornic in obrtnih odsekov skupnih zbornic v Zagrebu. Po obširni debati je obrtni odsek ugotovil, da delegacija obrtnega odseka zbornice TOI ni pravočasno dobila najvažnejših referatov na omenjeni konferenci, ki so se nanašali na pravilnik o sodelovanju zbornic in zborničnih obrtnih odsekov, na vprašanje javnih del v zvezi z zaposlitvijo obrtništva in na vprašanje socialnega zavarovanja obrtništva, katere referate je imela Obrtna zbornica iz Beograda. Pogrešalo se je, da na dnevni red te konference ni bilo stavljeno pereče vprašanje zaštite obrtništva pred nelegalnim obratovanjem in pred konkurenco državnih, občinskih in drugih podobnih delavnic, kaznilnic itd., dalje vprašanje olajšanja davčnih bremen. Ugotovilo se je, da objavljene resolucije konference zbornice v Zagrebu niso bile sprejete soglasno in da osobito v nekaterih točkah nasprotujejo interesom in zahtevam slovenskega obrtništva.

Obrtni odsek je soglasno odobril stališče delegatov obrtnega odseka ljubljanske zbornice na omenjeni konferenci, ki so se izjavili proti centrali zbornic v Beogradu, ker bi taka centrala ogrožala avtonomijo in neodvisnost obrtniških zbornic in obrtnih odsekov skupnih zbornic in poudarila banovinah izven prestolice, dalje proti temu, da bi se ustanovila centrala obrtniškega zavarovanja, ker bi to dovedlo do enakih težkih izkuseti, kakor jih je imelo obrtništvo s centralizacijo delavskega zavarovanja in proti temu, da bi se takoj izvedlo obrtniško zavarovanje; odobril je, da je delegacija predlagala posebno resolucijo glede zatiranja suš-

saditev drugih kultur na njih. G. Majcen je odločno nastopil proti raznim intervencijam za gostiln. koncesije. G. Zebal je nastopil za znižanje cene elektrike, nadalje proti predlogi policijski uri na veseličnem prostoru velesejma, za preureditev trošarine itd. G. Valjak iz Maribora ugotavlja, da je obdavčenje vina pri nas tako neenotno na enem samem kraju, da temu ni primera na svetu. Ni je večje krivice kot se godi danes gostilničarjem. Proti vsaki malenkosti se je treba boriti leta in leta, pa naj bo tudi navaden voziček za hrenovke. Zato morajo imeti gostilničarji povsod zastopnike iz svoje srede. G. Sušteršič opozarja na prevažanje in krošnjarenja z vinom na vozičkih v ljubljanski okolici, katere nikdo ne zabrani, čeprav je nezakonita. Tudi proti krošnjarenju z žganjem je treba nastopiti. G. Peteln pravi, da morajo gostilničarji poseči po samoobrambi in začeti neizprosen boj za svoje pravice. Poglobliti je treba delo v organizacijah. Končal je z apelom na poslušalce, naj zahtevajo svoje pravice, ne pa prosijo. G. Valjak je povedal še epizodo iz boja mariborskih gostilničarjev, že 4 mesece so namreč v Mariboru lokali brez godbe.

G. sv. Planinšek, zastopnik žel. ravn. je izjavil, da je ravnateljstvo odvzelo nekaterim železničarjem režijske karte, ki so jih izrabljali za krošnjarenje. Železniška uprava bo izdala še strožja navodila in posrtila kontrolo. G. Berlič iz Ptuja omenja delo nekaterih občinskih odborov, ki je naperjeno proti gostilničarskim interesom. G. Pelicon, vodja žel. policije ugotavlja, da ne krošnjarijo samo železničarji, ampak predvsem zasebniki. G. Maček nastopa proti točenju vina v kavarnah. G. Majcen pojasnjuje, da se bo uredilo sporazumno s kavarnarji.

Končno se je g. Majcen zahvalil vsem za strokovno diskusijo, obžaloval pa je, da se zborovanja niso udeležili niti zastopniki banske uprave niti mestne občine ljubljanske.

Z velikim odobravanjem so bile končno sprejete resolucije, ki jih je prečital g. ravn. Peteln z dodatkom g. Valjaka iz Maribora. Resolucije navajajo vse težnje in zahteve gostilničarskega stanu v Sloveniji.

Borza

Dne 13. junija 1933.

Denar

V današnjem prometu so ostali neizpremenjeni tečaji Bruslja, Curiha, Londona in Prage, narasli so Amsterdam, Berlin, Pariz in Trst, popustil je edino Newyork.

Avstrijski šiling je bil na ljubljanski borzi zaključen po 8,90, na zagrebški po 8,825 in na belgrajski po 8,78 in 8,785.

Ljubljana. Amsterdam 2308,46—2319,82, Berlin 1342,36—1353,16, Bruselj 799,96—803,90, Curih 1108,35—1113,85, London 193,97—195,57, Newyork 4690,49—4698,75, Pariz 225,90—227,02, Praga 170,79—171,65, Trst 298,24—300,64.

Curih. Pariz 20,385, London 17,54, Newyork 421, Bruselj 72,175, Milan 27, Madrid 44,30, Amsterdam 208,25, Berlin 121,25, Dunaj 73,15 (57,55), Stockholm 90,10, Oslo 88,30, Kopenhagen 78,10, Praga 15,41, Varšava 58,05, Atene 2,97, Carigrad 2,48, Bukarešta 3,08.

Vrednostni papirji

Tendence je nadalje čvrsta brez posebnih izprememb v tečajih. Na zagrebški borzi je bilo zaključenih le 150 kom. vojne škode.

Ljubljana. 7% inv. pos. 44,50—46, agrarji 26—27, vojna škoda 200 bl., bežl. obv. 33 den., 8% Bler. pos. 35—37, 7% Bler. pos. 32—34.

Zagreb. Državni papirji: Priv. agr. banka 220—225, 7% inv. pos. 44—46, agrarji 25,50 den., vojna škoda 197—201 (200), 6% begl. obv. 32 den., 8% Bler. pos. 33—35, 7% Bler. pos. 32—34, 7% pos. DHB 45 den. — Delnice: Narodna banka 3725—3950, Priv. agr. banka 220—225, Sečerača Osjek 130—145, Impex 50 den., Isis 30 bl., Trboveljska 175 bl.

Beograd. Narodna banka 3800—3850, Priv. agr. banka 222—224 (224, 222), 7% inv. pos. 44—45 (45), vojna škoda 198—199 (200, 198,50), 6% begl. obv. 32,75—33,75 (33,75, 33,50), 7% Bler. pos. 32—33.

Dunaj. Podon.-savska-jadran. 54,25, Aussiger Chemische 172,50, Alpine 12,60, Trboveljska 15,75.

Zivina

Zivinski sejem v Kranju 12. maja. Prignali so 58 volov, cena 5, 4 in 3 Din; 22 krav, cena 2,50, 2 in 1,50 Din; 3 teleta, cena 7, 6 in 5 Din in 127 prašičev, cena pitanim prašičem 9, 8, in 7 Din, prašički za rejo 500 Din par.

Poizvedovanje

Žensko ogrinjalo je bilo najdeno na vogalu naše tiskarne in se dobi v našem upravnistvu.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; ženitovanjski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pešna vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službe iščejo

Kmečki fant
30 let star, pošten in trezen, vaje vsakega dela, išče mesta konjskega hlapca. Nastop takoj. — Naslov pove uprava »Slov.« pod št. 6743. (a)

Trgov. pomočnica
išče službo v trgovini z mešanim blagom za takoj. Izpričevalo z zelo dobrim uspehom. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 6821. (a)

Službo daje

Spretno kuharico
z nekaj kavicami išče Ljudska kuhinja v Zagorju ob Savi. — Nastop i. VII. t. l. (b)

Praktikanta
ki bi hotel brezplačno pomagati v pisarni — sprejme dobrodruštvo »Varstvo«, Dunajska cesta 17. (b)

Potnike
ki obiskujejo šivilje in krojače — sprejme T. Kunc, Sv. Petra c. 4-II, za prodajo prve strokovne knjige »Toalet«. (b)

Pouk

Šoferska šola E. Čeh
(bivša Camernikova šoferska šola) — Ljubljana, Dunajska c. 35. Zila za poklicne šoferje in amaterje. Prospekti in pojasnila zastoj in franko.

Čitajte in širite »Slovenca«!

Denar

15.000 Din posojila
iščem za eno leto. — Ponudbe pod »Sigurno naloženo« 6597 na upravo »Slovenca«. (d)

Stanovanja

ODDAJO:
Večje stanovanje
s krasno lego v Vodmatu, 2 minuti od cestne železnice, takoj oddam. — V hiši je vodovod, elektrika, kopalnica in vse priklone. — Izve se pri I. Oražen, Moste. (č)

Trisobno stanovanje
komfortno, solčna lega, I. nadstropje — se odda s 1. avgustom. Vprašati pri hišniku od 2—3 pop., izvešči nedelje in praznike. Gorupova ulica 20. (č)

Stanovanje
enosobno, lepo, oddam. Stožice 119, blizu gostilne pri Urbančku. (č)

Trisobno stanovanje
solčno, s kopalnico, poselsko sobo, verando in pritliklinami, se odda mirni stranki za avgust. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6195. (č)

Opremljeno sobo
solčno, elektrika, poseben vhod, zraven Obrtniške šole, poceni oddam. Murnikova 18. (s)

Sobo
takoj oddam v novi hiši. Triglavskva 3, pri Stadionu. (s)

Opremljena soba
se takoj ugodno odda. Mirje, Lepi pot 19. (s)

Vnajem

ODDAJO:
Lokal
24 m², pripraven za vsako obrt ali pisarno, se prav poceni odda takoj ali s 1. avgustom. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6809. (n)

Razno

Avtotaksi
št. 64 se vključno priporoča. Telefon 3390. (r)

Poizvedbe

Zatekel se je
črno-rjavo kodrast pes (Airedale-Terrier). — Znamka št. 319. Najditelj se naproša, da vrne psa na naslov: Mirko Jelačin, Škrabčeva 43. e

Posestva

Droben oglas v »Slovenca«
posestvo ti hitro prodaja, če že ne z gotovim denarjem na kupca ti s knjižico da.

Hišo ali vilo
kupim v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kupnina do 500.000« 6808. (p)

Stavbno parcelo
prodam. — Mejna ulica, Pobrežje. — Domiter, Principova 4, Maribor.

Posestvo
tik Viča v Kozarjih 39 (Zdešar), naprodaj. (p)

Zobobol odstrani

»ALGA«

proti trganju
v zobeh in glavi
se navadno priporoča masaža

ZA MASAZO JE

ALGA

1 steklenica ALGA Din 14.—
(Reg. br. 18.117/32)

Specijalna trgovina v Ljubljani

se prodaja. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko »Brezkonkurenčno« 6807.

Obrt

Oves in koruzo
kupite najceneje pri tvrdki A. VOLK, LJUBLJANA
Veletrgovina z žitom.
Resljeva cesta 24.

Telefon 2059

Premog suha drva
Pogačnik, Bohoričeva ulica 5

Malinovec

pristen, naraven s čistim sladkorjem vkuhan se dobi na malo in veliko v lekarni dr. G. PICCOLI Ljubljana, Dunajska c. 6

Naročajte SLOVENCA
najcenejši slovenski dnevnik

Sir trapist

po 12 Din kg zopet v zalogi v Mlekarni, Tyrševa (Dunajska) cesta 17, tel. 27-01. (l)

Nogavice, rokavice, robce, perilo, torbice, kravate
nizke cene, samo pri **PETELINC-u**
Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Zidovska ul. in Stari trg.

VINA

dolenjska, štajerska in sploh vseh vrst kupite pri **Centralni vinarni v Ljubljani.**

Vse po 12 Din
damske flor nogavice, damske rokavice, moške nogavice in rokavice — otroške nogavice po 3 D. Nogavice »Bemberg«, dr. z o. z., Ljubljana, Miklošičeva cesta 14. (l)

Sveže črešnje
kg 5 Din, mladi grah in krompir kg 5 Din, košare po 30 kg razpošilja plačano brzovozno — G. Drechsler, Tuzla. (l)

Perje
razstavljeno na velesojmu dobite danes in jutri 25% ceneje. (l)

Narodna noša
avbo, rute, sklepničke, ubane, brošo — ugodno naprodaj. »Tizian«, Sv. Petra c. 4. (l)

Seno in otavo
vrtno, v košnji pod Rožnikom, takoj prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 6829. (l)

Čitajte in širite »Slovenca«!

Poskusite to nocoj, pa boste

na videz za 10 let mlajši

1 S konci prstov obeh rok masirajte od sredine brade počasi navzgor do senc.

2 Na isti način nadaljujte s masažo in sicer od nosa do obrvi in senc.

3 Začnite sredi čela in pomikajte konce prstov v krogu navzgor in na stran.

Da dosežete najboljšo učinke, ponovite to masažo nekolikokrat in poslužujte se pri tem kreme Tokalon, hrane za kožo, rožnate barve. Ta krema vsebuje »Biocel«, pridoben iz mladih živali in pripravljen po posebnem receptu dr. Stejskala od dunajske univerze. Z uporabo te kreme se stara in uvela koža naglo pomlajuje, gube in brazde izginejo, ohlapnele lične mišice pa postanejo sveže in čvrste. Poskusite to novo metodo s kremo Tokalon, hrano za kožo rožnate barve in počakajte na učinke.

Pridobivajte novih naročnikov!

Klanjajoč se volji Najvišjega, naznanjamo globoko užaloščeni vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je Vsemogočni poklical k Sebi, po plačilo po delapolnem življenju našega nadvse ljubljenega soproga, očeta, starega očeta, tasta, svaka in strica, gospoda

ANTONA ENGELMANA

posestnika

ki se je bogu dano, dne 15. t. m. ob 9. na svoj 78. rojstni in godovni dan, previden s tolažili sv. vere, preselil v boljšo večnost. Pogreb zlatega očeta bo na praznik Sv. Rešnjega Telesa, dne 15. junija 1933 ob 15 popoldne iz hiše žalosti št. 19 na tukajšnje pokopališče.

Kranj, dne 13. junija 1933.

ŽALUJOČI OSTALI

Samuel Lover:

RORY O'MORE

Irski ljudski roman.

Kamenje, ki ga je bil Salomon prej odvalil, je zložil lepo nazaj in zamašil vrzel. Osla je vedel h grmu, kjer je bil spravil sedlo, lonce in malho. Malho je natlačil s kupljenim tobakom, ukradeni tobak je pa še vedno ležal tam, kjer ga je zakopal. Ko je zopet natovoril svojo malho in lonce, je pogledal žival s polja, s solnčnim vzhodom mu je namreč bilo po postavi dovoljeno iti na pot. Drzno je korakal po ulici, poganjal pred seboj osla in vpil: »Lonce, ponve, kotle vežem in popravljam! Osel se je hrepeneče oziral po ogradi, vselej pa, kadar se je tja ozrl, ga je Salomon udaril s palico v opomin, da loncevezi osli ne smejo jesti sena podnevi. Približal se je bila že pokonci. Mož je šel na delo, žena je pa na Salomonovo vprašanje, ali ima »kaj loncev, ponev, kotlov za popravilo«, privlekla na dan ponev in ga vprašala, koliko bi hotel za popravilo. »Ne da bi bilo bogve kaj dela z njo,« je dejala, »samo vrag naj jo vzame! Vsakokrat, kadarkoli jo postavim na ognjišče, mi ugasne ogenj, dasi ji ne manjka dosti!«

»Kaj pravite, žena?!« je kričal Salomon in držal posodo proti luči. »Saj je luknja tako velika, da bi lahko gnil dva vola skoznjo!«

»To pa že ni res,« ga je zavrnila žena.

»Pa sami pogledajte,« je rekel Salomon in spustil ponev na tla. In tedaj je prišel, sam Bog ve odkod, njen otrok in porinil svoj prstek skozi luknjo, mahal s ponvo sem in tja, se veselil: »Mamica, mamica, glej! in se smejal, ker je tako lepo nihalo.

»Vrag, odkod si se pa vzel!« je zavpila mamica. Ko je besedam sledila še klofuta, jo je mali popihal.

»Pri moji veri, to je pa pameten otrok,« se je zarežal Salomon; »ta bi bil pa res dober loncevez, ko tako dobro vidi luknjo v loncu!«

»Torej, kaj hočete za ponev?«

»Popravil vam jo bom za štiri penice, naj bo.«

»Štiri penice?! Kaj pa mislite, ali boste vzeli denar s seboj v grob? Štiri penice! Dva vam dam, pa je!«

»Ne morem, duša krščanska!« je odvrnil Salomon, odkimal z glavo, se obrnil in udaril po oslu.

»No, koliko pa hočete?« je za njim klicala kmetica.

»Poglejte,« je začel Salomon, »truden sem, saj sem potoval skoraj vso noč; počitka sem potreben in vesel bi bil, ko bi mogel sedeti, čeprav bi med tem delal, samo da bi kaj zaslužil. Saj sem tako potreben, ker časi so težki in Bog vam bo povrnil, če mi date malce zajtrka in dva penca, pa vam bom napravil ponev, da bo kakor nova.«

»Prav, nočem biti trda z vami, ubogi mož, pa jo zacinite v božjem imenu.«

In tako je loncevezec sedel, odprl svojo vrečo in razbelil železo. Iz malhe, v katero so od sile radovedni otroci kukali in strmeli prav do dna, kjer so si mislili same zaklade, je privlekel bleščeče svetle kose kositra in velikanske škarje. Salomon je rezal, strugal in s kladivom tolkel. Ko je vroče železo drgnil po zdrobljeni smoli in kositru, se je tako močno zakadilo in tako hudo zadisalo, da so otroci zijali vanj, kakor v kakšnega čarovnika. Ko so pokazale še svetle proge, ki jih je napravil s svojim orodjem kjerkoli je drgnil, so od veselja kar ploskali.

Kmet se je vrnil k zajtrku in opazil Salomona sedeti na hišnem pragu ter popravljati posodo. Nekoliko je

postal, potem pa šel v hišo. Ko je Salomon opravil svoje delo, so ga poklicali v hišo jest.

»Ali veš kaj?« je mož nagovoril ženo.

»Kaj?«

»Tele nekega lopova mi je ponoči že zopet ušlo čez zid ograde in mi skoraj vse seno požrl.«

»Za božjo voljo!« je ostrmela žena.

»Sreča zanj, da ga ni nihče videl,« je rekel kmet in pljunil.

Salomon, ki je vse slišal, je sedel z največjo brezbriznostjo in v največjem miru, dokler nista mož in žena končala s pomenkom, na kar se je oglašil:

»Ta teleta so pa res veliki lopovi!«

»Čakaj, naj ga dobim!«

»Ali nimajo zadosti trave!« se je jezil mož.

»Res je, res, kar pravite,« je mirno potrdil Salomon.

»A čudno, kako pogumna so včasih teleta!«

»Uboga žival, uboga žival!« je Salomon nedolžno pripomnil. »Saj je vendar naravno, da morajo jesti tudi teleta.«

Po zajtrku je kmet loncevezu plačal. Ko je Salomon svojo malho zopet optal oslu na hrbet in odrinil, so otroci žalostno gledali za njim. Tako je prišel stari lisjak do zasluzka in vrh tega še do zajtrka pri hiši, katero je ponoči okradel.

Najprej se je Salomon napotil h kovačnici, poleg katere je bil zakopal svoj tobak. Za to pot je imel dober izgovor. Potreboval je namreč za svojega osla nove podkve. Pri kovačnici je našel kovača s prekrižanimi rokami. To je bilo kaj pripravnega za Salomona, saj je bilo dovolj časa za pogajanje.

»Ali bo kaj kupčije, prijatelj? Morda imate kaj, da bi zacnil?« Napravil bi zastoj, če bi tudi vi meni napravili podkve zastoj,« ga je nagovoril Salomon.